

TUTKIMUSRAPORTTI

RAASEPORI

Gumnäs

Historiallisen ajan kartanonpaikan arkeologinen koekaivaus
23.–27.6.2014

AKDG3715:45

MUSEOVIRASTO
KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO | ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
SATU KOIVISTO

Tiivistelmä

Museoviraston Arkeologiset kenttäpalvelut teki Raaseporin (ent. Pohjan) Gumnäsissä arkeologisia koekaivauksia kesäkuussa 2014. Työ liittyi asemakaavoitustyöhön, jossa Gumnäsiin on suunniteltu pientaloasutusta. Työn tilaajana oli Raaseporin kaupunki. Asemakaavoitustyö koskee osin Gumnäsin historiallisen ajan kartanonpaikkaa, jonka alueelle on suunniteltu muuttuvaa maakäyttöä. Varhaisin maininta Pohjan keskiaikaisen kirkon kaakkoispuolella sijaitsevasta Gumnäsistä on vuodelta 1460 ja paikalla on ollut asuinkartano viimeistään 1500-luvulla. Aluetta on inventoitu vuosina 2007 ja 2013, mutta tarkempaa tietoa mahdollisista historiallisen ajan säilyneistä rakenteista tai kerrostumista ei ole ollut saatavilla. Koekaivaus toteutettiin avaamalla kaivinkoneella koeojia ja -alueita Gumnäsin peltoalueelle ja tilan pihapiiriin. Lisäksi läheistä jalopuumetsää, Odnäsin tilan vanhaa puistoa, tutkittiin koekuopin. Gumnäsin pihapiirin reunalta saatiin havaintoja paikalla säilyneistä historiallisen ajan kerrostumista. Löytöjen ja havaintojen perusteella kyseessä ovat ainakin Gumnäsin 1600–1800 -lukujen asutusvaiheet. Varhaisempaan, mahdollisesti jo keskiaikaiseen kartanovaiheeseen liittyvää aineistoa ei koekaivauksissa kuitenkaan tavattu. Vanhimmat kerrostumat lienevät sekoittuneet myöhemmän asutuksen ja maankäytön seurauksena.

Sisällysluettelo

Arkisto- ja rekisteritiedot	2
Sijaintikartat	3
1. Johdanto.....	5
2. Tutkimushistoria ja käytetty lähdeaineisto.....	6
3. Tutkimusalueen kuvaus ja rajaus	9
4. Arkeologinen koekaivaus	10
4.1 Työn kulku.....	10
4.2 Tulokset	13
4.2.1 Peltoalue ja koeajat	13
4.2.2 Metsäalue ja koekuopat	13
4.2.3 Kaivausalue	15
4.2.4 Navetan koeajat.....	16
4.2.4 Metallinilmaisinospektointi	17
5. Yhteenveto	17
Lähteet ja kirjallisuus.....	18
Digikuvaluettelo	19
Karttaluettelo	22
Kartat 1-5	23
Löydöt	29
Poistetut löydöt.....	31
Kuvataulu poistetuista löydöistä.....	33
Yksikkö- ja rakennelomakkeet	35

Arkisto- ja rekisteritiedot

Tutkimuskohteen nimi:	Raasepori Gumnäs
Muinaisjäännösrekisterin tunnus:	1000013996
Kohteen ajoitus ja tutkimuksen laatu:	Historiallisen ajan kartanonpaikan arkeologinen koekaivaus
Kenttätyönjohtaja:	FM Satu Koivisto
Mukana kenttätyössä:	FM Johanna Seppä, FM Tuija Väisänen ja MA Stefanie Zahn
Tutkimuslaitos:	Museovirasto / Arkeologiset kenttäpalvelut
Kenttätyöaika:	23.–27.6.2014
Tutkitun alueen laajuus:	noin 6000 m ² ; koekaivettu ala noin 530 m ²
Tutkimuksen tilaaja/rahoittaja:	Raaseporin kaupunki
Tausta-aineisto:	Museoviraston lausunto [dnro MV/658/05.02.00/2013]; Raaseporin kaupungin tarjouspyyntö MV/2/02.09.06/2014, päivityspyyntö 16.6.2014 ja tilaus; tutkimuslupapäätös arkeologisiin koekaivauksiin, Raasepori Gumnäsin historiallisella kartanonpaikalla [dnro MV/47/05.04.01.02/2014]
Kunta, kylä, tontti:	Raasepori (Pohja), Gumnäs 710-678-4-39 GUMNÄS GÅRD Raasepori (Pohja), Gumnäs 710-678-4-1 ODNÄS L3333G
TM35 karttalehti:	
Tutkimusalueen sijaintikoordinaatit (ETRS-TM35FIN):	P: 6666820 I: 307198 (mj-rekisterin koordinaatit)
Aikaisemmat tutkimukset:	2007 Tammisaaren museo / Georg Haggrén, Tuuli Heinonen ja Elina Terävä inventointi 2013 Vesa Laulumaa inventointi
Aikaisemmat löydöt:	KM 2008079, kivitavaraa
Koekaivauksen 2014 löydöt:	KM 39992:1–25, historiallisen ajan asuinpaikka-löytöjä (diar. 11.8.2014)
Raporttiin liittyvien digikuvien numerot:	AKDG 3715:1–65
Alkuperäisen tutkimusraportin säilytyspaikka:	Museoviraston arkeologinen keskusarkisto, Helsinki
Kopiot:	Raaseporin kaupunki, Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo

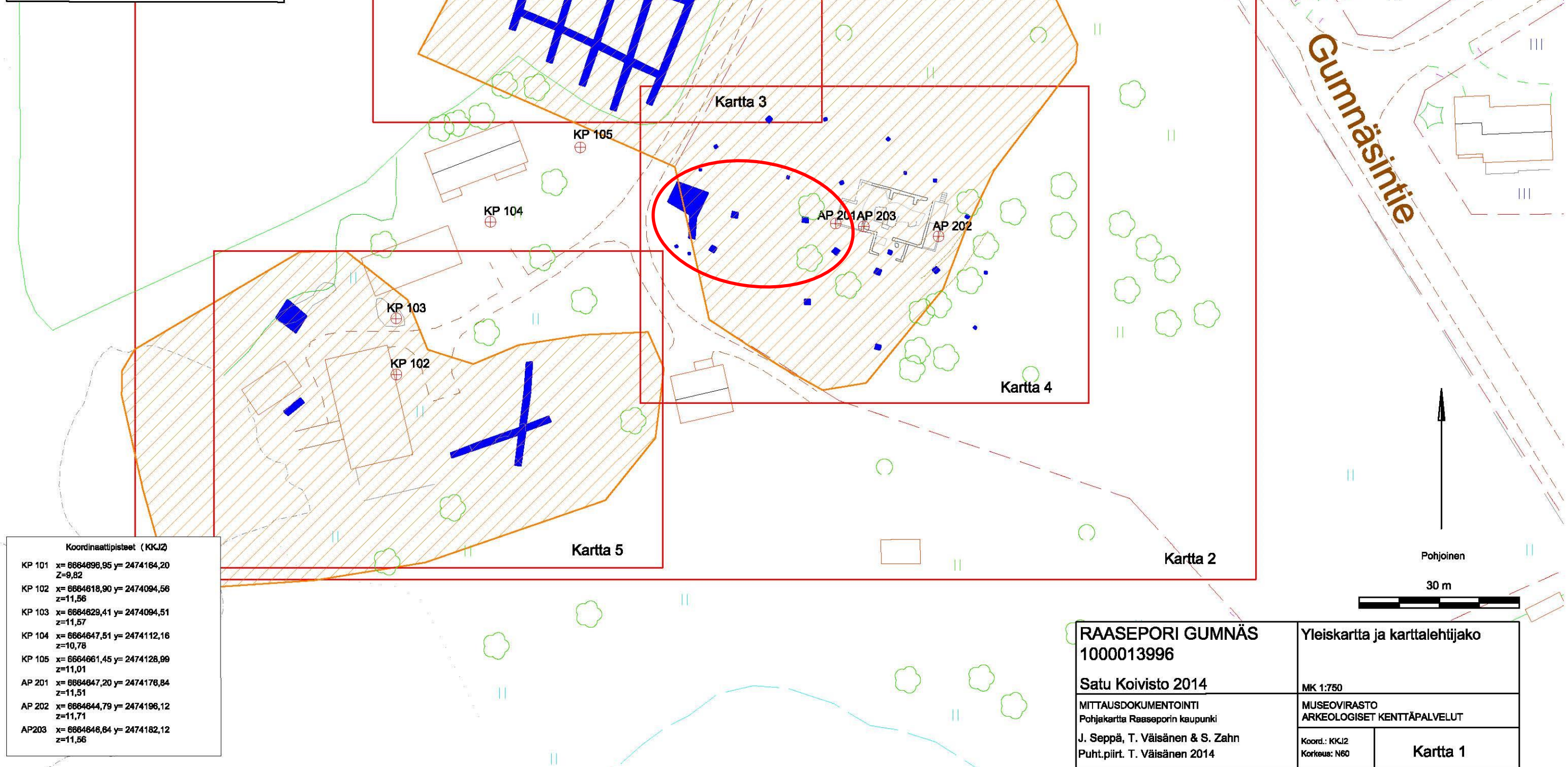
Sijaintikartat

Raasepori Pohja Gumnäs 1000013996

Yleiskartta tutkimusalueesta. Säilyneitä historiallisen ajan rakenteita ja löytötiheyttä havaittiin punaisella merkityn ovaalin alueen sisäpuolella.

Karttamerkit	
	Kaivausalue/Koekuoppa
	Tutkittava kaava-alue
	Istutettu lehtipuu
	Koordinaattipiste

Koordinaattipisteet (KKJ2)	
KP 101	x= 8664896,95 y= 2474164,20 Z=9,82
KP 102	x= 8664618,90 y= 2474094,56 z=11,56
KP 103	x= 8664629,41 y= 2474094,51 z=11,57
KP 104	x= 8664647,51 y= 2474112,16 z=10,78
KP 105	x= 8664661,45 y= 2474128,99 z=11,01
AP 201	x= 8664847,20 y= 2474176,84 z=11,51
AP 202	x= 8664644,79 y= 2474196,12 z=11,71
AP 203	x= 8664646,64 y= 2474182,12 z=11,56

RAASEPORI GUMNÄS 1000013996		Yleiskartta ja karttalehtijako	
Satu Koivisto 2014		MK 1:750	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Raaseporin kaupunki		MUSEOVIKASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	
J. Seppä, T. Väisänen & S. Zahn Puht.piirt. T. Väisänen 2014		Koord.: KKJ2 Korkeus: N60	Kartta 1

1. Johdanto

Raaseporin (ent. Pohjan) Gumnäsin aluetta asemakaavoitetaan asuinalueeksi. Kaava-alueella sijaitsee Gumnäsin historiallisen ajan kartanonpaikka (sijaintikartat s. 3–4). Paikalla tehtiin arkeologisia koekaivauksia viikon ajan kesäkuussa 2014. Gumnäsin kartanonpaikkaa on inventoitu viimeksi vuonna 2013 (Laulumaa 2014), jolloin muinaisjäännöksen aluomainen suojelurajaus määritettiin ulottuvaksi Gumnäsin tilan itäpuoleiseen metsään ja osin sitä pohjoisessa rajaavalle pellolle. Kohdetta ei kuitenkaan ole aiemmin tutkittu koekaivauksin, joten tietoa siihen mahdollisesti liittyvistä säilyneistä historiallisen ajan rakenteista tai kulttuurikerroksista ei ollut saatavilla. Museoviraston arkeologisten kenttäpalveluiden tutkija Satu Koivisto mukanaan apulaistutkijat Johanna Seppä ja Tuija Väisänen sekä harjoittelija Stefanie Zahn vastasivat vuoden 2014 koekaivauksista. Peltoalueelle kaivettiin koneellisesti koeojia, metsäaluetta koekuopitettiin lapioin ja tilan piha-alueelle ja sen reunoille kaivettiin kaivinkoneella koealoja. Kaivannoista tehdyt löydöt ja havainnot dokumentoitiin mittaamalla ne paikalleen takymetrillä, valokuvaten sekä muistiinpanoin. Lisäksi Gumnäsin tiheäkasvuissa jalopuumetsässä havaitut Odnäsin vanhan päärakennuksen rauniot puistokäytävineen kartoitettiin takymetrillä. Koekaivauksen jälkityöt tehtiin elokuussa 2014 allekirjoittaneen toimesta. Apulaistutkijat Johanna Seppä ja Tuija Väisänen avustivat raportoinnissa ja löytöjen käsittelyssä.

Helsingissä 15.8.2014

Satu Koivisto, FM

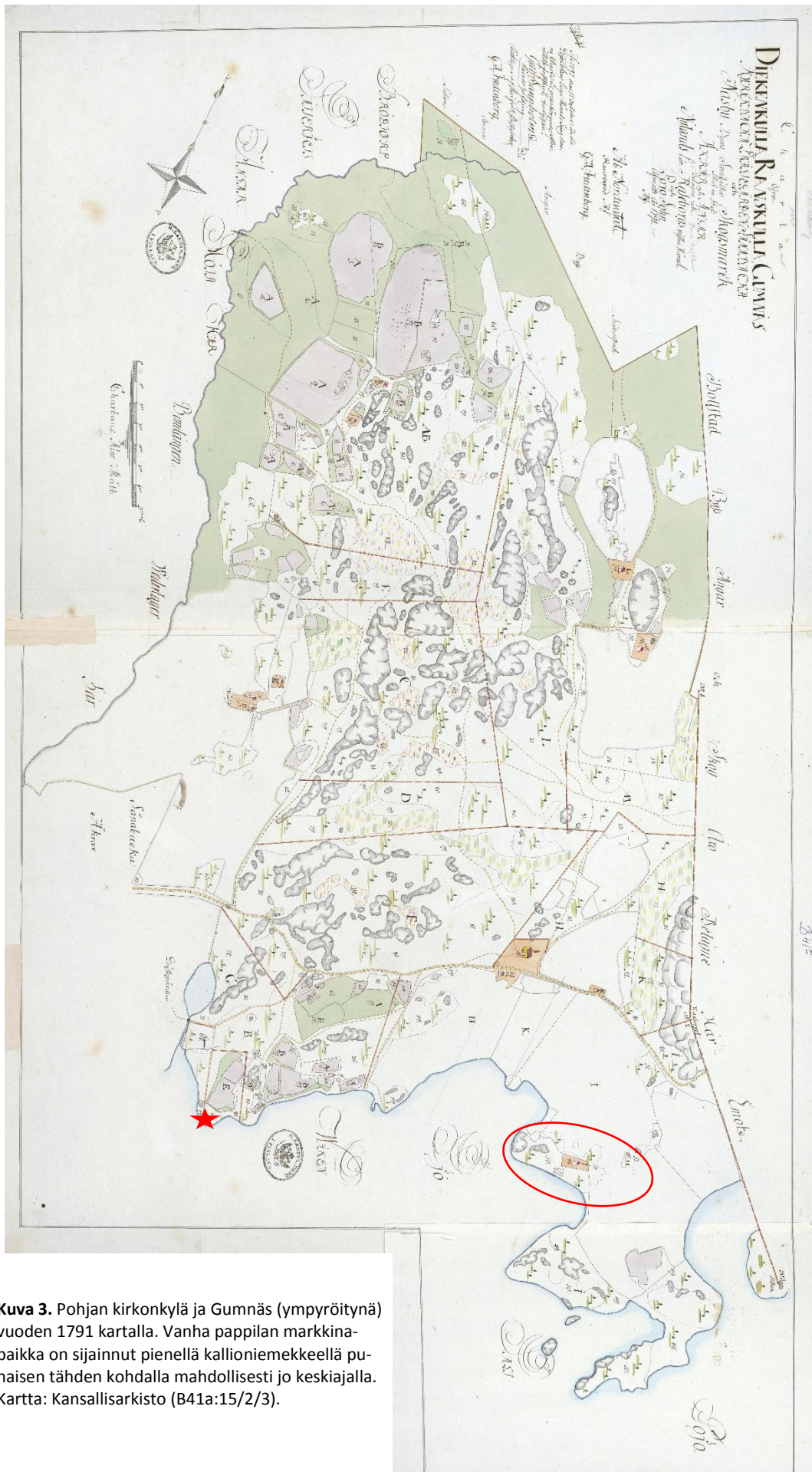
Kuva 1. Näkymä Gumnästä kohti kalliolakista Kasavuorta koilliseen. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG 3715:3).

2. Tutkimushistoria ja käytetty lähdeaineisto

Gumnäs on Pohjan keskiaikaisen kirkon kaakkoispuolella sijainnut kylä, josta osa on ollut 1400-luvulla lahjoitettuna Naantalın luostarille. Pohjan seurakunta mainitaan ensimmäisen kerran asiakirjalähteissä vuonna 1359. Varhaisin säilynyt maininta Gumnäsistä on vuodelta 1460 ja paikalla on ollut asumakartano viimeistään 1500-luvulla, mahdollisesti jo keskiajalla. (Haggrén 2007:129; Laulumaa 2013:5; Raaseporin kaupunki 2014:6.) Gumnäsin nimi juontaa juurensa ilmeisesti henkilönimeseen *Gumme*, joka on lyhennys *Gudhmundista*, paikan keskiaikaisesta omistajasta (Kerkkonen 1964). Suuren rantatien läheisyys ja yhteys merelle ovat tarjonneet Pohjalle ja Gumnäsille liikenteellisesti merkittävän aseman hyvien yhteyksien äärellä. Pohjan kylän vanha markkinapaikka on sijainnut Klockaruddenin vastarannalla pappilan läheisyydessä, noin 900 m Gumnäsistä etelälounaaseen. Myös läheisen Odnäsin rannalla Gumnäsissä mainitaan sijainneen markkinapaikan aina 1770-luvulle saakka (Raaseporin kaupunki 2014:12, 20). Gumnäsin tila peltoineen ja niittyineen on merkitty myös Samuel Broteruksen kartalle vuodelta 1705 (Kuva 2), Ab. Nordenstedtin kartalle vuodelta 1791 (Kuva 3) sekä ns. Kuninkaan kartastolle vuosilta 1776–1805 (Kuva 4). Gumnäs oli tuolloin kruunuväapelitilana ja tila kulki sotilasväapelitilan nimellä 1800-luvun lopulle saakka.

Kuva 2. Samuel Broteruksen kartta Pohjan Gumnäsistä vuodelta 1705. Gumnäs tiluksineen on merkitty merenlahden rannalle, nykyisen tilakeskuksen kohdalle. Peltosarat sijoittuvat tilan pohjoispuolelle, kuten nykyäänkin. Kartta: Kansallisarkisto (MMH B41a:15/1).

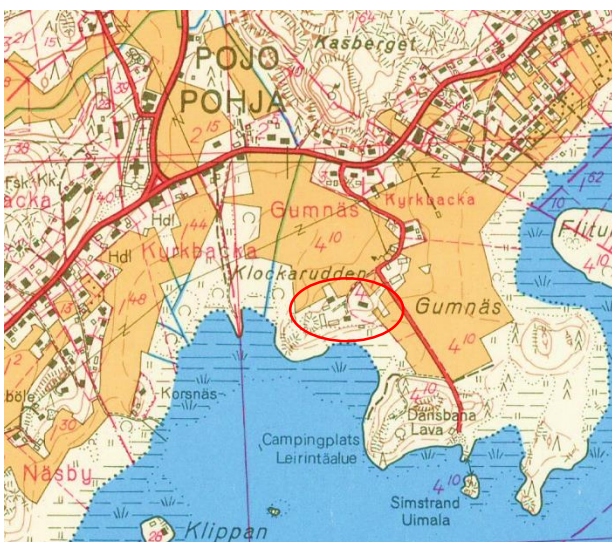
Kuva 3. Pohjan kirikkökylä ja Gumnäs (ympyröitynä) vuoden 1791 kartalla. Vanha pappilan markkina-
paikka on sijainnut pienellä kallioniemekkeellä pu-
naisen tähden kohdalla mahdollisesti jo keskiajalla.
Kartta: Kansallisarkisto (B41a:15/2/3).

Senaatin kartalle ja venäläiselle topografikartalle vuodelta 1872 Gumnäsiin on merkitty kaksi rakennusta. Sen sijaan varhaisemmalla pitäjänkartalla vuodelta 1842 paikalla on vain yksi asuinrakennus (Kuva 5). Odnäs tilanimenä ilmestyy kartoille vuosina 1861–1874.

Kuvat 4 ja 5. Pohja ja Gumnäs Kuninkaankartalla vuosilta 1776–1805 ja pitäjänkartalla vuodelta 1842. (Alanen ja Kepsu 1989, Kansallisarkisto 2015 05.)

Gumnäsistä on tehty kirkonkylän ohessa asemakaava-alueiden rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva selvitystyö vuonna 2013 (Raaseporin kaupunki 2014), jossa Gumnäsin ja Odnäsin tilan vaiheita on selvitetty seikkaperäisesti. Selvitys laadittiin palvelemaan asemakaava-alueiden kaavamuutosta. Osana selvitystyötä tarkasteltiin myös alueen rakentumisen vaiheita ja kulttuuriympäristön historiallista taustaa. Odnäsin verotilasta lohkottu kantaosa myytiin Salorannoille vuonna 1929, jolloin tilan nimeksi vakiintui Saloranta. Lohkomisen yhteydessä vuonna 1930 opettajatar Greta Knaapiselle siirtyi tilasta noin 1,5 ha suuruinen alue, jossa säilyi 1800-luvun tilan nimi Odnäs. Knaapinen piti Odnäsin vanhassa päärakennuksessa kesäpensionaattia naimattomille opettajatarille vuodesta 1930 toisen maailmansodan alkuun saakka. Rakennuksen kivijalka erottuu edelleen Gumnäsin jalopuumetsässä. Odnäsin tila myytiin kunnalle vuonna 1963 ja hieman myöhemmin huonoon kuntoon päässyt päärakennus purettiin. Kartoilla Gumnäsin tilasta käytettiin Odnäsin nimeä vuodesta 1861 eteenpäin ja sen Salorannoille myyty kantaosa tunnettiin Salorantana vuodesta 1930 vuoteen 1964, kunnes Gumnäsin nimi palautettiin kunnanvaltuuston päätöksellä.

Kuva 6. Gumnäsissä on vuoden 1967 peruskartalla vielä vanha Odnäsin päärakennus metsän puolella idässä sekä nykyiset asuinrakennukset tilan pihapiirissä. Kartta: Maanmittauslaitos.

Raaseporin arkeologisissa inventoinneissa vuosina 2007 ja 2013 käytiin myös Gumnäsissä (Haggrén et al. 2007, Laulumaa 2013). Inventoinnissa vuonna 2007 Gumnäsin peltoalueelta löytyi pintapöiminnassa 1500–1600 -luvulle ajoittuvaa kivisavikeramiikkaa. Kohteen suojelurajaus määritettiin vuonna 2013, mutta sen todettiin olevan vain arvio ja että sen tarkan laajuuden ja säilyneisyyden määrittämiseksi edellytettiin tehtävän koekaivauksia (Laulumaa 2014:5).

3. Tutkimusalueen kuvaus ja rajaus

Kesän 2014 tutkimusalue oli tilaajan määrittelemä ja se perustui Museoviraston lausuntoon (dnro. MV/658/05.02.00/2013). Tutkimusalueen laajuus noudatteli muinaisjäännösrekisterin aluemaista suojelurajasta. Ennen koekaivauksia tilaaja ja suojeluviranomainen päivittivät lisätutkimusalueen ulottumaan Gumnäsin tilan pihapiiriin. Samassa yhteydessä peltoalueelta jäi pieni lohko pois rinteeseen luoteisosassa. (Kartta 1 s. 4.) Tutkittava alue on kasvillisuudeltaan ja ympäristöltään melko vaihtelevaa. Vuoden 2013 inventoinnissa oli määritetty (Laulumaa 2014), että historiallisen ajan asuinkartano olisi todennäköisimmin sijainnut nykyisen tilakeskuksen paikalla, peltorinteeseen yläosassa. Rakentamatonta tilaa oli lähinnä pellolla, tiheässä jalopuumetsässä ja piha-alueen laidoilla, paikoin myös rakennusten välissä. Siksi koekaivausten toteuttaminen oli hieman haastavaa ja työssä piti käyttää erilaisia tutkimusmenetelmiä. Tutkimusalueen itäpuolella kulkee Gumnäsintie, jolta risteää koillislounaissauntainen tilustie kohti tilakeskusta.

Kuva 7. Gumnäs kuvattuna Kasbergetin huipulta kohti Pohjanpitäjänlahtea etelään. Koeojaverkosto sijoitettiin peltoalueen yläosaan. Gumnäsin tilan pihapiiri pilkottaa pellon yläkulmassa ja sen eteläreunalla levittäytyy vanha, tiheäkasvuinen jalopuumetsä. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG 3715:65).

Tutkimusalueen itäpuolella on nykyään rivitaloasutusta. Gumnäsin peltoalue kohoaa loivasti etelälounaaseen kohti tilakeskusta (Kuva 7). Piha-alue on tasaista ja siellä risteää eri rakennuksille johtavia kulkuväyliä (Kuva 8). Rakennukset ovat tällä hetkellä vuokrattuina. Pihan länsipuolella maasto muuttuu kallioiseksi ja laskeutuu kohti Pohjanpitäjänlahden mataloituvaa Klockaruddenia. Etelärinteessä on muutamia vanhoja

hiekanottoja. Pihapiirin kaakkois- ja itäpuolella on tiheää jalopuumetsää, joka laskeutuu paikoin jyrkästi kohti Gumnäsin rantaviivaa noudattelevaa ulkoilupolkua. Metsän eteläreunalla risteää polku kohti urheilukenttää ja tanssilavaa.

Kuva 8. Gumnäsin tilan piha-alueutta koekaivausten aikana. Kuvassa Tuija Väisänen. Kuvattu länteen. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG3715:16).

4. Arkeologinen koekaivaus

Museoviraston lausunnossa (dnro. MV/658/05.02.00/2013) oli määritelty kenttätöiden kulku siten, että Gumnäsin peltoalueelle tuli avata koeoja kaivinkoneella sekä korkeuskäyrien suuntaisesti että niiden vastaisesti. Metsä- ja niittyalueilla tuli pintamaata kuoria koneellisesti pois puuston ja vallitsevien maasto-olosuhteiden mukaisesti. Myös tilan pihapiiriin ulotetulle lisäalueelle tuli tehdä koneellisia kaivantoja. Pintakuorittuja koelajoja tuli täydentää tarvittaessa koekuopin.

4.1 Työn kulku

Tutkimusalueelle laadittiin tiheän kasvillisuuden ja vaihtelevien maasto-olosuhteiden takia kahdeksan kiintopistettä VRS-GPS -laitteella (ks. Kartta 1 s. 4). Kiintopisteet on merkitty taulukkoon 1. Lisäksi paikalla tehtiin kaapelinäytöt ennen kaivutyön aloittamista. Koekaivaus toteutettiin pääosin kaivinkoneen avustuksella. Kaivutyöstä vastasi T:mi Ronny Österlund Snappertunasta, joka työskenteli kaivauksella neljän työpäivän ajan. Kaivettujen alueiden täyttöä tehtiin myös iltaisin. Pellon koeojat kaivettiin noin metrin levyisiksi ja niiden syvyys vaihteli noin 20–100 cm välillä. Kaivetut maat läjitettiin koeojien viereen, josta ne siirrettiin takaisin kaivantoihin tutkimusten päätyttyä.

KKJ2					ETRS-TM35FIN		
Kiintopiste	P	I	N60		N	E	N2000
KP101	6664696,95	2474164,20	9,82		6666858,62	307194,38	10,07
KP102	6664618,90	2474094,56	11,56		6666783,81	307121,26	11,81
KP103	6664629,41	2474094,51	11,57		6666794,31	307121,69	11,82
KP104	6664647,51	2474112,16	10,78		6666811,59	307140,15	11,03
KP105	6664661,45	2474128,99	11,01		6666824,75	307157,59	11,26
AP201	6664647,20	2474176,84	11,51		6666808,35	307204,75	11,76
AP202	6664644,79	2474196,12	11,71		6666805,07	307223,90	11,96
AP203	6664646,64	2474182,12	11,56		6666807,54	307210,00	11,81

Taulukko 1. Koekaivauksen kiintopisteiden koordinaatit KKJ2- ja ETRS-TM35FIN-järjestelmissä. Koordinaattijärjestelmien muunnokset on tehty geodeettisen laitoksen muunnospalvelussa.

Koekaivaus aloitettiin Gumnäsin peltoalueelta kaivamalla sinne seitsemän lounais-koillisuuntaista ja kolme länsiluode-itäkaakkosuuntaista koeojaa (Kartta 1 s. 4 sekä Kuvat 7 ja 9). Ojat kaivettiin 10–20 m etäisyydelle toisistaan. Kaivutyö eteni kuorimalla kaivinkoneella arkeologin valvonnassa noin 20–40 cm paksu multava kyntökerros, jonka alta paljastui hieno keltainen puhdas hieta tai harmaa pohjasavi. Pellon koeoja 9 kaivettiin 80–100 cm syvyyteen maanpinnasta mahdollisten peltokerroksen alapuolisten ilmiöiden havaitsemiseksi. Kaivutyö keskeytettiin mielenkiintoisten ilmiöiden lähemmän tarkastelun ja dokumentoinnin ajaksi. Kaivettu ala pellolla oli yhteensä noin 420 m².

Kuva 9. Pellon koeoja 9 kaivettiin lähes metrin syvyyteen puhtaaseen pohjasaveen tai hietaan saakka. Kuvattu luoteeseen. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG 3715:12).

Gumnäsin jalopuumetsään ei voinut kaivaa tiheän kasvillisuuden takia koealoja kaivinkoneella. Siksi sinne kaivettiin lapioin ja kaivauslastoin yhteensä 23 koekuoppaa (Kartta 1 s. 4). Koekuopat sijoitettiin vallitsevien maasto- ja kasvillisuusolosuhteiden mukaan paikalla kohoavalle tasanteelle, myös Odnäsin vanhan päärakennuksen kivijalan sisään ja sen reunoille (Kuva 10). Kivijalan pohjoispuolinen metsä todettiin koekairauksen perusteella arkeologisesti vähemmän kiinnostavaksi. Sieltä kairauksissa saatiin havaintoja vain multavista, luonnollisista maakerroksista, ei ihmisen toiminnasta tai asutuksesta. Koekuopat kaivettiin noin 30 x 30–100 x 100 cm laajuisiksi. Ne kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan saakka, 20–60 cm syvyyteen maanpinnasta.

Kuva 10. Odnäsin tilan vanhan päärakennuksen kivijalka erottui jalopuumetsästä. Rakennuksessa on toiminut 1900-luvun alussa kesäpensionaatti. Kuvattu itään. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG 3715:20).

Gumnäsin piha-alueen itäreunalle avattiin kaivinkoneella noin 30 m² laaja kaivausalue (Kartta 1 s. 4). Alue vaikutti sijaintinsa ja pintatarkastelun perusteella potentiaaliselta arkeologisten kerrostumien sijoittumiselle. Rakentamattomana ja suhteellisen puuttomana sinne pystyi avaamaan sopivan koealan kaivinkoneella. Kaivanto kaivettiin noin 40–70 cm syvyyteen maanpinnasta pääasiallisesti koneellisesti. Kaivausalueen itäreunalla tavatut arkeologisesti mielenkiintoiset havainnot kaivettiin lapioin ja kaivauslastoin kaivausalueen puolella puhtaaseen pohjamaahan saakka ja eteläisessä laajennusosassa dokumentointitasoon saakka. Lopuksi alue peitettiin.

Gumnäsin tiirakenteisen navetan ympäristöön avattiin kaivinkoneella yhteensä neljä koeojaa (Kartta 1 s. 4 ja Kuva 11). Niiden avulla haluttiin tarkastella pihapiirin länsiosan maankäyttöhistoriaa ja mahdollisia historiallisen ajan kerrostumia. Koeojat 1 ja 2 sijoitettiin navettarakennuksen länsi- ja luoteispuolelle ja koeojat 3 ja 4 ristikkäin niittymäiselle alueelle navetan itäpuolelle. Navetan ympäristöön kaivettujen koeojien yhteisala oli noin 60 m² ja ne kaivettiin 20–130 cm syvyyteen maanpinnasta.

Kuva 11. Gumnäsin tilan punatiilinen navettarakennus pihapiirin länsireunalla. Kuvattu lounaaseen. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG 3715:18).

Kaikki koekaivauksissa tehdyt kaivannot ja havainnot dokumentoitiin mittaamalla ne paikalleen takymetrillä, digitaalikuvin ja muistiinpanoin. Havainnot ka maakerrokset määritettiin stratigrafisesti ja niistä tehtiin yksikkö- ja rakennelomakkeet, joita käytettiin pohjana dokumentoinnissa ja löytöjen talteenotossa. Löytöjä dokumentoitiin lisäksi valokuvaamalla ja muistiinpanoin. Koekaivauksissa otettiin talteen vain otosluontoisesti esinelöytöjä. Lisäksi metallinilmaisinharrastaja Ilkka Penttinen teki metallinilmaisinospektointia arkeologien ohjauksessa tuoreiden kaivantojen ja kaivettujen maakasojen alueilla. Koekaivauksen kaivualat on esitetty taulukossa 2. Koko tarkastellun alueen laajuus oli noin 12 000 m².

Gumnäs kaivettu ala	m ²
koeojat peltoalue	423
koeojat navetan alue	62
koekuopat	11
kaivausalue	33
yhteensä	529

Taulukko 2. Kaivetut alat Gumnäsissä. Ks. myös kartta 1 s. 4.

4.2 Tulokset

4.2.1 Peltoalue ja koeajat

Ristikkäisten koeajien avulla Gumnäsin peltoalueen arkeologisesta potentiaalista saatiin hyvä käsitys. Koe-kaivaushavaintojen sekä historiallisen ajan karttojen perusteella vaikutti todennäköiseltä, että alue on ollut peltona jo satojen vuosien ajan. Paikoin moderni kyntökerros näytti jatkuvan syvemmälle, jossa lähes puhtaassa savessa oli kuitenkin havaittavissa tiilimurskaa ja hiilimuruja. Syvimmälle kaivetussa koeajassa 9 tavoitettiin aivan puhdas pohjasavi tai vaalea hieta vasta noin 80–90 cm syvyydessä. Kaikki koeajissa tavatut ihmisperäiset ilmiöt vaikuttivat suhteellisen moderneilta. Ne dokumentoitiin yksiköittäin (Kartta 3) ja kaivettiin suurelta osin pohjaan puhtaaseen pohjamaahana saakka. Koeajan 1 koillis-päässä tavattu paalunsija (kartta 3, R10 ja Kuva 12) osoittautui ilmeisesti vanhan puhelin- tai sähköpylvään jäännökseksi.

Kuva 12. Paalunsija (R10) kaivettuna pohjaan pellon koeajan 1 profilissa. Kuvattu kaakkoon. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG 3715:14).

Peltoalueen koeajista ei löytynyt selkeästi kiinteään muinaisjäännökseen viittaavia havaintoja, ainoastaan mahdolliseen historiallisen ajan sarkajakoon liittyviä vanhoja ojakaivantoja, joiden kohdalla kyntökerros oli huomattavan paksu, jopa 60 cm maanpinnasta. Historiallisen ajan kartta-aineiston perusteella pellot ovat sijainneet nykyisillä paikoillaan jo 1700-luvulla. Peltoalueen pohjoisosassa saatiin havaintoja kyntökerroksen alaisista ilmiöistä, minkä johdosta koeajaverkostoa laajennettiin pohjoisluoteeseen, hieman selvitysalueen ulkopuolelle. Ilmiöt eivät kuitenkaan osoittautuneet kovin vanhoiksi, vaan kyseessä olivat mahdollisesti 1800-luvun lopulla tai 1900-luvun alussa palaneen talousrakennuksen jäännökset. Pitkäaikaisesta ihmisen toiminnasta ja viljelystä sen sijaan kertoi koko peltoalueella kyntökerroksen ja osin sen alaisen savikerroksen lähes yhtenäinen tiili- ja hiilihippupitoisuus. Löytöinä peltoalueella tavattiin runsaasti modernia aineistoa, mutta lisäksi löytyi muutamia paloja punasavikeramiikkaa (lähinnä 1800-luvulta), kivasavikeramiikkaa, rautaesineiden katkelmia ja kolme rahaa, jotka ovat todennäköisesti peräisin 1600-luvun lopulta tai 1700-luvulta.

4.2.2 Metsäalue ja koekuopat

Suurimmasta osaa Gumnäsin metsäalueen koekuoppia saatiin havaintoja 1800–1900-luvun kerrostumista ja löytöaineistosta, mutta osasta, läheltä pihamaan reunaa, löytyi myös varhaisempaa, ilmeisesti 1700-luvun löytöaineistoa. Tilasta lohkotun Odnäsin koristeellinen taitekattoinen pensionaattina toiminut päärakennus on purettu kumpareen korkeimmalta kohdalta 1960-luvulla, mutta rakennuksen kivijalka ja uuninperustukset ovat vielä havaittavissa vanhassa jalopuuta ja mm. varjoliljaa ja kuusamaa kasvavassa metsänpohjassa (Kuva 10). Vanhat vaahteroilla reunustetut puistokäytävät erottuvat vielä villiintyneen metsäkavillisuuden keskellä. Säilyneet rakenteet kartoitettiin takymetrillä ja niiden perusteella rakennusta on uusittu ja laajennettu useammassa vaiheessa. *Seuraava sivu: Taulukko 3.* Koekuopat. (Ks. myös Kartta 4.)

koekuoppa	x	y	z pinta	z pohja	koko cm	havainnot	löydöt
KK1	6664642,7	2474146,97	10,92	10,37	45x45	multavaa maata; multakerros n. 40 cm paksu (hiekansekaista), pohjalla kiviä ja tummemman kerroksen pinta	alaoasta 2 pientä fajanssipalaa
KK2	6664641,4	2474149,33	10,8	10,42	40x40	pihan reunalla; multava pintamaa 20 cm, alla soraisempi maa, jossa tiiltä ja hiiltä, pohjalla puhdas sora	muutama pala fajanssia, n. 40 cm syvyydeltä punasaviastian katkelma (padan jalka tai korva)
KK3	6664642,3	2474153,21	10,73	10,4	90x90	noensekainen pintamulta n. 10 cm, paikoin punaiseksi palanutta hiekkaa, pala-neita kiviä, tiilenpaloja ja nokea, alla isoja kiviä ja karkea harmaa pohjamaa	fajanssia, punasavikeramiikkaa, palamatonta luuta
KK4	6664648,4	2474157,36	10,62	10,09	100x100	tumma, multava pintamaa, jonka alla tiivihkö kiveys n. 35 cm syvyydessä, alla n. 5 cm paksu tumma kerros, puhdas pohjamaa n. 45 cm syvyydellä	taottu rautanaula, kristalliastian fragmentti, pala tasolasia
KK5	6664657,2	2474151,31	10,34	9,89	30x30	ohut multakerros n. 13 cm, vaalenaruskea hieta n. 12 cm, alla vanhempi tummahko multa 23 cm, pohjalla vaalea hieta	ei löytöjä
KK6	6664661,3	2474154,34	10,28	9,82	45x45	pintamulta n. 15 cm, alla mullansekainen hieta n. 20 cm, pohjalla puhdas vaalea hieta	pala lasittamatonta punasavikeramiikkaa
KK7	6664647,5	2474170,63	10,74	10,28	100x100	tumma multava pintamaa n. 20 cm, jonka alla vanhempi tiiviimpi, noensekainen multakerros n. 30 cm (löytökerros), pohjalla puhdas hieta	fajanssia, punasavikeramiikkaa, kolmijalkapadan katkelma, tasolasia, rautesineen katkelma (ks. kuvataulu poistetuista löydöistä)
KK8	6664641,6	2474186,69	11,25	10,91	65x65	rakennuksenperustuksen keskellä, multava, musta, tiilensekainen purkukerros n. 26 cm, pohjalla tiivis sora ja kivikko	paksua lasia, punasavikeramiikkaa
KK9	6664638	2474184,09	10,82	10,54	100x100	rakennuksenperustuksen edustalla, multa n. 20 cm, alla ruskea hiekka/sora ja isoja kiviä, puhdas pohjahiekka	maiesekoristeista posliinia, lasiesineen katkelmia
KK10	6664641,3	2474177,01	10,68	10,02	100x100	multava kerros n. 10 cm, alla 30-40 cm hiekan- ja mullansekaista maata, pohjalla hiekka ja sora sekä isoja kiviä (kerrokset pitkälti juurten sekoittamia)	kaakelia, palamaton luu, posliinia, kivisavikeramiikkaa, punasavikeramiikkaa, taottuja rautanauloja, lasiastian paloja, tasolasia
KK11	6664632,1	2474171,09	10,13	9,43	90x90	pintamulta n. 23 cm, jonka alla vanhempi ja tiiviimpi, tiilensekainen multakerros 75 cm syvyyteen saakka, pohjalla hieno vaalea hieta	metallilankaa, kukkaruukkumaista punasavikeramiikkaa
KK12	6664623,8	2474184,23	10,15	9,81	90x90	pintamulta n. 23 cm, jonka alla punertava kivinen hiekka 25 cm, pohjalla ruskea hiekka	tiiltä, vihreää pullolasia (pohjaosa)
KK13	6664637,8	2474195,61	11,01	10,46	90x90	vanhalla vaahterakujalla (puistokäytävällä); pinnalla sorainen/kivinen multa 8 cm (vanhan puistokäytävän pintaa), alla ruskea sora n. 10 cm, pohjalla soransekainen vaalea hieta	ei löytöjä
KK14	6664627,7	2474202,7	9,9	9,53	50x30	puretun saunarakennuksen reunalla; sorainen, tiilensekainen pintamulta n. 25 cm, alla ruskeaa hiekkaa/soraa ja kiviä	ei löytöjä
KK15	6664637,9	2474204,77	10,39	9,96	50x50	hiekkainen pintamulta n. 25 cm, jonka alla ruskea hiekka, pohjalla kivikkoinen sora	ruskeaa pullolasia
KK16	6664648,4	2474201,14	10,49	10,06	50x50	kivinen pintamulta n. 22 cm, jonka alapuolella kivinen hieta n. 10 cm, pohjalla hieno vaalea hieta	ei löytöjä
KK17	6664655	2474195,27	10,56	10,01	50x50	kellarin edessä, paksu multakerros, jossa isoja kiviä ja tiilnelappaleita n. 55 cm syvyyteen, alla hieno vaalea hieta	posliinia, moderni rautanaula
KK18	6664656,5	2474189,68	10,88	10,51	40x40	hiekansekainen multa n. 20 cm, jonka alla hiekka 10 cm ja pohjalla halkaisijaltaan 5-10 cm kivistä rakennettu pengerrys (terassin reunaa), kiveyksen paksuutta ei määritetty	kaakelia
KK19	6664662,7	2474186,69	10,37	9,87	45x45	soransekainen pintamulta n. 30 cm, alla vaaleanharmaa hiekka/sora ja pohjamaa	ei löytöjä
KK20	6664666,4	2474174,79	10,84	10,54	50x50	sorainen pintamulta n. 13 cm, alla hiekka/sora, pohjalla iso kivi	ei löytöjä
KK21	6664666,1	2474164,38	10,41	10,22	75x75	pinnalla multa n. 15 cm, alla tiiviimpi multakerros n. 5 cm ja pohjalla kallio	ruusukoristeista posliinia, punasavikeramiikkaa
KK22	6664655,7	2474167,7	10,76	10,31	40x40	multakerros n. 20 cm, jonka alla rautapitoinen ruskea hiekka n. 25 cm, pohjalla hieno vaalea hieta	pala fajanssia
KK23	6664654,5	2474177,85	11,13	10,6	40x40	multakerros n. 25 cm, jonka alla vaaleanruskea hiekka, pohjalla vaaleampi hiekka	eläimen hampaita, pala vaaleanvihreää lasia

Kivijalan varhaisimmat osat saattaisivat olla 1800-luvun alusta, mahdollisesti uudelleen hyödynnettyinä varhaisemmastakin vaiheesta. Paikalta löytyi runsaasti 1800–1900 - lukujen löytöaineistoa, mm. posliinia, lasia, fajanssia, rautaesineitä ja palamatonta luuta.

4.2.3 Kaivausalue

Piha-alueen itäreunan kaivausalueelta tehtiin koekaivauksen mielenkiintoisimmat löydöt. Paikalla oli tasainen, rakentamaton alue, jolle sovitetiin noin 30 m² kaivausalue. Pintamaan koneellisessa poistossa saatiin havaintoja tunkiokerroksesta: maakerroksista paljastui valtava määrä eriaikaisten Arabian kahvikuppien ja lautasten kappaleita, lääkepulloja, lasiesineen paloja, palamatonta luuta jne. (Kuva 13.)

Kuva 13. Lasi- ja posliiniesineen katkelmia sekä palamatonta luuta kaivausalueen multavasta jätekerroksesta. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG 3715:34).

Kuva 14. Rautaesineen katkelma, punasavikeramiikkaa, liitupiipun katkelmia ja vanhaa ikkunalasia kaivausalueen syvemmällä sijainneesta kerroksesta. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG 3715:46).

Kaivausalueen itäpuoleisesta osasta, modernimman jätekerroksen alta, paljastui pitkänomainen tumma maakerros (Kartta 4, Y11/K12), jonka keskellä oli kiviä. Kivien välistä paljastui suuri määrä palamattomia eläinluita. Yksikkö kaivettiin lapioin puhtaaseen pohjamaahan saakka, jolloin siitä löytyi lisää luuta, punasavikeramiikkaa (mm. kolmijalkapadan katkelmia), vihertävää tasolasia ja liitupiipun katkelmia. Syvimmillään noin 70 cm paksun ilmiön pohjalla oli pitkälle lahonnut puunranka. Palamattomat luut vaikuttivat olevan peräisin nuorista karjaeläimistä, joten kyseessä saattaa olla teurasjätteiden hautaaminen tilan tunkiokerrokseen. Löytöaineiston perusteella kyseessä voisi olla 1700-luvun tai 1800-luvun alun tunkio/toimintakerros. (Kuvat 14 ja 15; Kartta 4.) Kerroksesta löytyi myös palanen Espoon Laajalahdessa 1790–1850 -luvulla toimineen Albergan fajanssitehtaan punasavikeramiikkaa. Löytyneessä punasaviastian pohjapalassa oli tehtaan vanhempaan tuotantoon viittaava AHLBERGA-leima, joten löytöhorisontin voisi ajoittaa karkeasti 1700–1800 -lukujen taitteeseen.

Kaivausalue rajoittui aivan selvitysalueen länsireunalle ja saatujen havaintojen laajuuden määrittämiseksi sitä jouduttiin laajentamaan etelään avatulla koeojalla. Tumma, ojamainen ilmiö jatkui kaivausalueen laajennusalueen puolella noin 40 cm syvyydessä maanpinnasta, kohti pihapiirissä olevaa keltaista taloa. Kerroksen yläpinta ja löytökeskittymät kartoitettiin takymetrillä paikoilleen ja ne peitettiin kaivumailla odottamaan mahdollisia jatko kaivauksia. Runsas puusto ja läheinen vesijohto estivät laajemman alueen avaamisen paikalle, joten sen laajuutta etelään ja itään selvitettiin lisäksi koekuopilla.

Kuva 15. Kaivausalueen pitkänomainen kaivanto, jota täytti jätteensekainen multamaa (Y11/K12) dokumentointitasossa. Pinnalla ja kivien välissä erottuu runsaasti palamatonta luuta. Kuvattu itäkaakkoon. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG 3715:49).

4.2.4 Navetan koeojat

Tiilinavetan koeojan 4 länsipuoliskolla ja osin koeojien 3 ja 4 risteyskohdassa saatiin havaintoja noin 5 cm paksusta, tummasta palomaakerroksesta, joka oli kerrostunut kalliopinnalle. Koeojien risteyskohdassa kerrokseen liittyi palaneiden kivien keskittymä (Kuva 16). Palokerroksen yläpuolella oli melko runsaasti modernia löytöaineistoa ja jäännöksiä rakennuksen sementtilattiasta. Paikalla on ollut läheisen tiilinavetan kanssa samanaikainen talli- ja aittarakennus. Vanhojen peruskarttojen mukaan ne on purettu vuosien 1967 ja 1982 välisenä aikana. Löytöaineisto pintakerroksissa oli pitkälti 1900-luvulta, mikä sopii hyvin yhteen navetan rakennusajankohdan kanssa. Kalliopinnan päälle kerrostunut hiekan- ja mullansekainen nokikerros (Kartta 5, Y15) kaivettiin pois lapiolla ja kaivauslastalla ja siitä tuli esiin hieman varhaisempaa, mahdollisesti 1800-luvun löytöaineistoa (ks. Poistetut löydöt).

Kuva 16. Navetan koeojien 3 ja 4 kiveystä ja palomaakerrosta kaivetaan pois. Kuvassa Tuija Väisänen. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG 3715:59).

Koeojien 1 ja 2 alueilla navetan länsi- ja luoteisosissa paljastui lähinnä moderneja täyttömaa- ja jätekerroksia. Koeojan 1 multavassa maassa navetan kulkurampin läheisyydessä oli runsaasti tiilenpaloja ja laastia, jonka alla oli puhdas pohjamooreeni tai kallio. Koeoja 2 osui modernille jätealueella, jonka kerrostumista löytyi tiiliä, muovia, rautaa ja muuta roskaa ainakin metrin kerroksena. Vaikutti siltä, että aluetta oli joskus tasoitettu täyttömaa- ja kivikerroksilla, joiden väleihin oli haudattu jätettä.

4.2.5 Metallinilmaisiprospektointi

Gumnäsin pellon koeojia ja maakasoja käytiin läpi metallinilmaisimella. Metallinilmaisinharrastaja Ilkka Penttinen kävi läpi suunnitelma-alueita koekaivauksen aikana. Tilan pihapiiriin hautautuneiden metalliesineiden määrä oli niin suuri, että prospektointi tuolla alueella ei ollut mielekästä. Pihan reunalle avatulla kaivausalueella tehtiin kuitenkin metallinilmaisiprospektointia koemielessä. Mahdollisia esineitä ei kuitenkaan kaivettu esiin tummasta maakerroksesta Y11/K12 eteläisellä laajennusalueella, vaan ne peitettiin kaivaustasoon odottamaan mahdollisia tarkempia tutkimuksia. Sen sijaan pellon koeojista ja maakasoista, sekä pellon pinnasta koeojien täytön jälkeen, löytyi muutamia mielenkiintoisia esineitä. Luonnollisesti pellolta löytyi myös runsaasti modernia metallia, mutta talteen saatiin mm. yksi musketin kuula, lyijysinetti ja kolme rahaa. Rahalöydöt olivat voimakkaasti korrodoituneita, mutta niille saatiin Kansallismuseon rahakammion museoassistentti Frida Ehrnsteniltä määritykset. Kyseessä olivat Kaarle XI:n 1/6 äyriä (hopearahalaskua noudattava kupariraha), joka on lyöty Avestassa 1686, Kristiinan ¼ äyriä, lyöty Nyköpingissä/Säterissä tai Avestassa 1633–1654 sekä Fredrik I:n 1 äyri (hopearahalaskua noudattava kupariraha), joka on lyöty Husåssa 1730–1750 (vuosiluku korrodoitunut).

5. Yhteenveto

Pohjan Gumnäsin historiallisen ajan kartanonpaikalla tehtiin arkeologisia esitutkimuksia viiden työpäivän ajan 23.–27.6.2014. Tutkimusten tavoitteena oli selvittää historiallisen ajan kartanonpaikkaan liittyvien rakenteiden ja kulttuurikerrosten rajautumista ja säilyneisyyttä. Hanke liittyi alueen asemakaavoitukseen. Muinaisjäännösalue on kaavoitettu suurelta osin asuinalueeksi. Tutkimukset olivat luonteeltaan esitutkimuksia ja niiden tulosten tarkoituksena on toimia ohjeena alueen jatkosuunnittelulle. Etukäteistietoa kulttuurikerroksen paksuudesta tai rakenteiden määrästä ei ollut aiemmin käytettävissä, sillä alueella ei ollut tehty kajoavia tutkimuksia. Myös muinaisjäännöksen aluemainen suojelurajaus oli vain suuntaa-antava.

Arkeologisten esitutkimusten tulosten perusteella Gumnäsin peltoalueella ei ole säilynyt sellaisia historiallisen ajan kerrostumia, jotka voisivat olla esteenä asemakaavoitustyön jatkamiselle. Sen sijaan tutkimusalueen jalopuumetsä vanhoine rakennuksen kivijalkoineen, puistokäytävineen ja harvinaisine kasvilajeineen muodostaa kiinnostavan kulttuurihistoriallisen kokonaisuuden, jonka huomioon ottaminen kaavatyössä olisi mielestäni suositeltavaa. Perusteellisen kasvillisuuskartoituksen tulokset saattaisivat myös olla mielenkiintoisia. Metsäalueen länsireunasta, kaivinkoneella avatulta kaivausalueelta, sen laajennusoasta ja sitä ympäröivistä koekuopista, saatiin merkkejä ainakin 1700–1800 -luvun säilyneestä kulttuurikerroksesta, rakenteista ja löytöihentymistä ja siellä kaavasunnittelusta aiheutuvaa mahdollista muuttuvaa maankäyttöä varten tulisi tehdä tarkempia arkeologisia tutkimuksia. Molemmassa asemakaavavaihtoehdoissa paikalle on suunniteltu rakentamista tai pysäköintialuetta. Nykyisen navettarakennuksen itäpuolella tavattu

Kuva 17. Gumnäsin jalopuumetsässä viihtyvät vanhat varjoliljakasvustot. Kuva: Satu Koivisto/ARKE (AKDG 3715:22).

ohuehko palomaakerros ei liene esteenä alueen jatkosuunnittelulle, mutta paikalla olisi hyvä tehdä arkeologista valvontaa muuttuvan maankäytön kaivutöissä. (Kartta 1 s. 4.) Varhaisempaan, mahdollisesti jo keskiaikaiseen kartanovaiheeseen liittyvää aineistoa ei koekaivauksissa kuitenkaan tavattu. Vanhimmat kerrostumat lienevät sekoittuneet myöhemmän asutuksen ja maankäytön seurauksena.

Lähteet ja kirjallisuus

Alanen, Timo ja Kepsu, Saulo 1989. *Kuninkaan kartasto Suomesta 1776–1805*. SKS:n toimituksia 505. Tampere.

Haggrén, Georg, Heinonen, Tuuli ja Terävä, Elina 2007. *Keskiaikaisten muinaisjännösten inventointi läntisellä Uudellamalla* (Inkoo, Karjaa, Kirkkonummi, Pohja, Siuntio, Tammisaari). Painamaton raportti Museoviraston arkeologisessa keskusarkistossa, Helsinki.

Kerkkonen, Gunvor 1964. *Pohjan pitäjän historia* 1. Pohja.

Laulumaa, Vesa 2014. *Raaseporin kaupungin alueella sijaitsevien yleis- ja asemakaava-alueiden arkeologinen inventointi, osa-alue 2* (Pohja, Gumnäs) 28.5.2013. Arkeologiset kenttäpalvelut, Museovirasto. Painamaton raportti Museoviraston arkeologisessa keskusarkistossa, Helsinki.

Raaseporin kaupunki 2014. *Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys Gumnäsin ja kirkonkylän asemakaava-alueilla*. Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson. Painamaton raportti.

Historialliset kartat:

1705 Broterus, Samuel, Carta af Gumnäs i Poio Sockn och Raseborg Lähns västra del afmät år 1705. MMH B41a:15/1.

1791 Charta öfver Diekenkulla, Ranskulla, Gumnäs Kyrckbacka, Prästegården Sånabacka, Näsby byars skogsmarck med en del åkrar och ängar belägne uti Nylands län Raseborgs västra härad och Pojo sokn afmätte år 1791 af Ab. Nordenstedt. Kansallisarkisto B41a:15/2/3.

1842 Pitäjänkartta, Kansallisarkisto 2015 05.

1967 peruskartta 2014 05 Pohja, Maanmittauslaitos.

Digikuvaluettelo

	Museo/osasto	Kokoelma	Alakokoelma	Kuvan numero	Kuvatyyppi	Aihe	Aiheen paikat	Aiheen aika	Valmistusaika	Tekijä	Mitat	Kuva
1.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:1	digitaalikuva	Pellon tutkimusalue ennen koekaivauksia. Kuvattu tilustieltä kohti luodetta.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	7802 x 1982 pixel	
2.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:10	digitaalikuva	Paalunsijaa kaivetaan esiin pellon koejossa 1. Kuvassa (vas.): Tuija Väisänen, Satu Koivisto ja Stefanie Zahn. Kuvattu koilliseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Johanna Seppä	3456 x 2304 pixel	
3.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:11	digitaalikuva	Kiveystä paalunsijassa pellon koejossa 1. Kuvattu kaakkoon.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
4.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:12	digitaalikuva	Pellon koejoja 9 kaivettiin lähes metrin syvyyteen puhtaaseen pohjasaveen saakka. Kuvattu luoteeseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
5.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:13	digitaalikuva	Pellon koejosta 9 paljastui merkkejä myös hyvin syvälle ulottuneesta kyntökerroksesta. Kuvattu lounaaseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
6.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:14	digitaalikuva	Paalunsija (R10) pellon koejojan 1 profiilissa. Kuvattu kaakkoon.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
7.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:15	digitaalikuva	Pitkälle lahonnut paalu paalunsijasta (R10) pellon koejosta 1.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
8.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:16	digitaalikuva	Gumnäsin tilan piha-alueita koekaivausten aikana. Kuvassa Tuija Väisänen. Kuvattu länteen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	8032 x 2257 pixel	
9.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:17	digitaalikuva	Gumnäsin tilan vanhempi asuinrakennus. Kuvattu pohjoisluoteeseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
10.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:18	digitaalikuva	Gumnäsin tilan punatiilinen navettarakennus pihapiirin länsireunalla. Kuvattu lounaaseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
11.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:19	digitaalikuva	Gumnäsin tilan pihapiiriä. Kuvattu itäkoilliseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
12.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:2	digitaalikuva	Pellon tutkimusalue ennen koejojen kaivamista. Kuvattu Gumnäsintieltä lounaaseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
13.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:20	digitaalikuva	Odnäsin tilan vanhan päärakennuksen kivijalka löytyi jalopuumetsästä. Rakennuksessa on toiminut 1900-luvun alussa kesäpensionaatti. Kuvattu itään.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	5323 x 2209 pixel	
14.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:21	digitaalikuva	Odnäsin tilan vanhan päärakennuksen kivijalka löytyi jalopuumetsästä. Rakennuksessa on toiminut 1900-luvun alussa kesäpensionaatti. Kuvattu etelälounaaseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	6175 x 2246 pixel	
15.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:22	digitaalikuva	Gumnäsin jalopuumetsässä viihtyivät vanhat varjoliijakasvustot.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
16.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:23	digitaalikuva	Odnäsin päärakennuksen vanha kellari perustusten koilliskulmassa. Kuvattu kaakkoon.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
17.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:24	digitaalikuva	Koekuopan 3 löytöaineistoa.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
18.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:25	digitaalikuva	Kiveys koekuopan 4 pohjalla. Kuvattu etelään.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
19.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:26	digitaalikuva	Löytöjä koekuopasta 7.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
20.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:27	digitaalikuva	Vanha saami koekuopan 7 vieressä.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
21.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:28	digitaalikuva	Löytöjä koekuopasta 8.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
22.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:29	digitaalikuva	Koekuoppa 10, löytöjä.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
23.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:3	digitaalikuva	Näkymä Gumnäsistä kohti kallioliakista Kasavuorta. Kuvattu koilliseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
24.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:30	digitaalikuva	Koekuoppa 10 kaivettuna pohjaan. Kuvattu etelään.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
25.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:31	digitaalikuva	Kaivausalueita avataan koneellisesti Gumnäsin pihapiirin reunalla. Kuvattu länteen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
26.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:32	digitaalikuva	Kaivausalue pihapiirin reunalla. Kuvattu pohjoiskoilliseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
27.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:33	digitaalikuva	Kahvikuppi- ja lautaskokoelmaa kaivausalueen täyttökerroksesta.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	

28.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:34	digitaalikuva	Lasi- ja posliiniesineen katkelmia sekä palamatonta luuta kaivausalueen täyttökerroksesta.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
29.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:35	digitaalikuva	Aivorihi kaivausalueen havaintojen äärellä. Kuvassa (vas.): Johanna Seppä, Stefanie Zahn ja Tuija Väisänen. Kuvattu pohjoiseen.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
30.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:36	digitaalikuva	Yksikkö11/Kuoppa 12 kaivetaan featurena kaivausalueelta. Kuvattu itään.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
31.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:37	digitaalikuva	Rihlattia punasavikeramiikkaa kaivausalueelta.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
32.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:38	digitaalikuva	Punasavikeramiikkaa, jossa kirkas lasite kaivausalueelta.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
33.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:39	digitaalikuva	Kolmijalkapadan jalkakatelma kaivausalueelta.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
34.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:4	digitaalikuva	Apulaistutkija Tuija Väisänen valvoo koeojan konekaivuta pellon tutkimusalueella. Kuvattu pohjoiseen.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
35.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:40	digitaalikuva	Ilmiön Y11/K12 pohjalta löytyi pitkälle lahonnut puun ranka. Kuvattu itäkaakkoon.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
36.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:41	digitaalikuva	Yli-intendentti tuli tutstumaan kaivauksiin. Kuvassa (vas.): Tuija Väisänen, Marianna Niukkanen, Stefanie Zahn ja Johanna Seppä.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
37.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:42	digitaalikuva	Kaivinkoneella avuttua laajennusta puhdistetaan lapioin kaivausalueella. Kuvattu itään.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
38.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:43	digitaalikuva	Punasavivadin reunapala kaivausalueelta.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 2304 pixel	
39.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:44	digitaalikuva	Punasavivadin reunapala kaivausalueelta. Reunan profiili.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
40.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:45	digitaalikuva	Löytöjä kaivausalueen tummasta maakerroksesta.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
41.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:46	digitaalikuva	Rautaesineen katkelma, punasavikeramiikkaa, liitupiipun katkelmia ja vanhaa ikkunalasia kaivausalueelta.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
42.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:47	digitaalikuva	Kaivausalueen kulttuurikerros (Y17 ja Y11/K12) kaivausalueen laajennusosan profiilissa. Kuvattu etelään.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
43.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:48	digitaalikuva	Kaivausalueen laajennusosa kaivettiin kulttuurikerroksen laajuuden määrittämiseksi kohti etelää. Profiilissa erottuu tumma kerros. Kuvattu etelään.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
44.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:49	digitaalikuva	Kaivausalue, Y11/K12 dokumentointitasossa. Kuvattu itäkaakkoon.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	5030 x 2219 pixel	
45.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:5	digitaalikuva	Osasta koeojia paljastui vanhoja kyntöjälkiä peltokerroksen alapuolelta. Ne olivat suhteellisen moderneja.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
46.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:50	digitaalikuva	Koeoja 3 kaivettiin tiilinavetan itäpuolella kohti tilan vanhaa, punamullattua rakennusta. Kuvattu pohjoiskoilliseen.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	5761 x 2213 pixel	
47.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:51	digitaalikuva	Navettarakennuksen itäpuolella oli avoin niittyalue kaivettaville koeojille 3 ja 4. Kuvattu etelälounaaseen.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
48.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:52	digitaalikuva	Johanna Seppä ja Stefanie Zahn navetan koeojassa 1. Kuvattu pohjoiseen.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
49.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:53	digitaalikuva	Koeoja 3 avuttuna navetan itäpuolella. Kuvattu etelälounaaseen.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
50.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:54	digitaalikuva	Koeoja 4 navetan itäpuolella. Kuvattu länsilounaaseen.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
51.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:55	digitaalikuva	Tummaa nokimaata(Y15) koeojassa 4. Kuvattu länsilounaaseen.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
52.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:56	digitaalikuva	Löytöaineistoa navetan koeojista 3 ja 4.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
53.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:57	digitaalikuva	Nokimaakerros erottui paikoin selkeästi erityisesti navetan koeojan 4 keskivaiheilla.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
54.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:58	digitaalikuva	Navetan koeojien 3 ja 4 risteyskohdasta paljastui tumma palomaakerros ja kiveystä. Kuvattu lounaaseen.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
55.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:59	digitaalikuva	Navetan koeojien 3 ja 4 kiveystä ja palomaakerrosta kaivetaan pois. Kuvassa Tuija Väisänen.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
56.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:6	digitaalikuva	Pellon koeoja 1 kaivettuna. Kuvattu koilliseen.	Raaseperi, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	

57.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:60	digitaalikuva	Navetan koeojien 3 ja 4 palomaakerros kaivettuna pohjaan. Kuvattu lounaaseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
58.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:61	digitaalikuva	Gumnäsin navetarakennus rantapolulta kuvattuna kohti pohjoista.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
59.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:62	digitaalikuva	Tiilinavetan takaa maasto muuttuu kalliisemmaksi laskeutuen kohti Pohjanpitäjänlahden rantaa. Kuvattu etelään.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	5433 x 2217 pixel	
60.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:63	digitaalikuva	Navetan koeoja 1. Kuvattu länsilounaaseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
61.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:64	digitaalikuva	Navetan koeoja 2 sisälsi runsaasti modernia jätettä. Tuija Väisänen kartoittaa kaivantoa. Kuvattu luoteeseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
62.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:65	digitaalikuva	Koekaivausalueet näkyivät kauas. Kuvattu Kasavuorelta kohti Gumnäsiä lounaassa.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
63.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:7	digitaalikuva	Korkeuskäyrien suuntiasten koeojien väliin kaivettiin lisäksi kolme rinteen vastaista koeojaa. Kuvattu pohjoiseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
64.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:8	digitaalikuva	Koeoja 1 kuvattuna länsilounaaseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	2304 x 3456 pixel	
65.	Arkisto- ja tietopalvelut/ARTI	Arkeologian kuvakokoelma	Digikuvakokoelma	AKDG3715:9	digitaalikuva	Koeojaa kaivetaan peltoalueelle. Kuvattu länsiluoteeseen.	Raasepori, Pohja, Gumnäs	historiallinen aika	2014	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel	
Yhteensä 65 riviä												

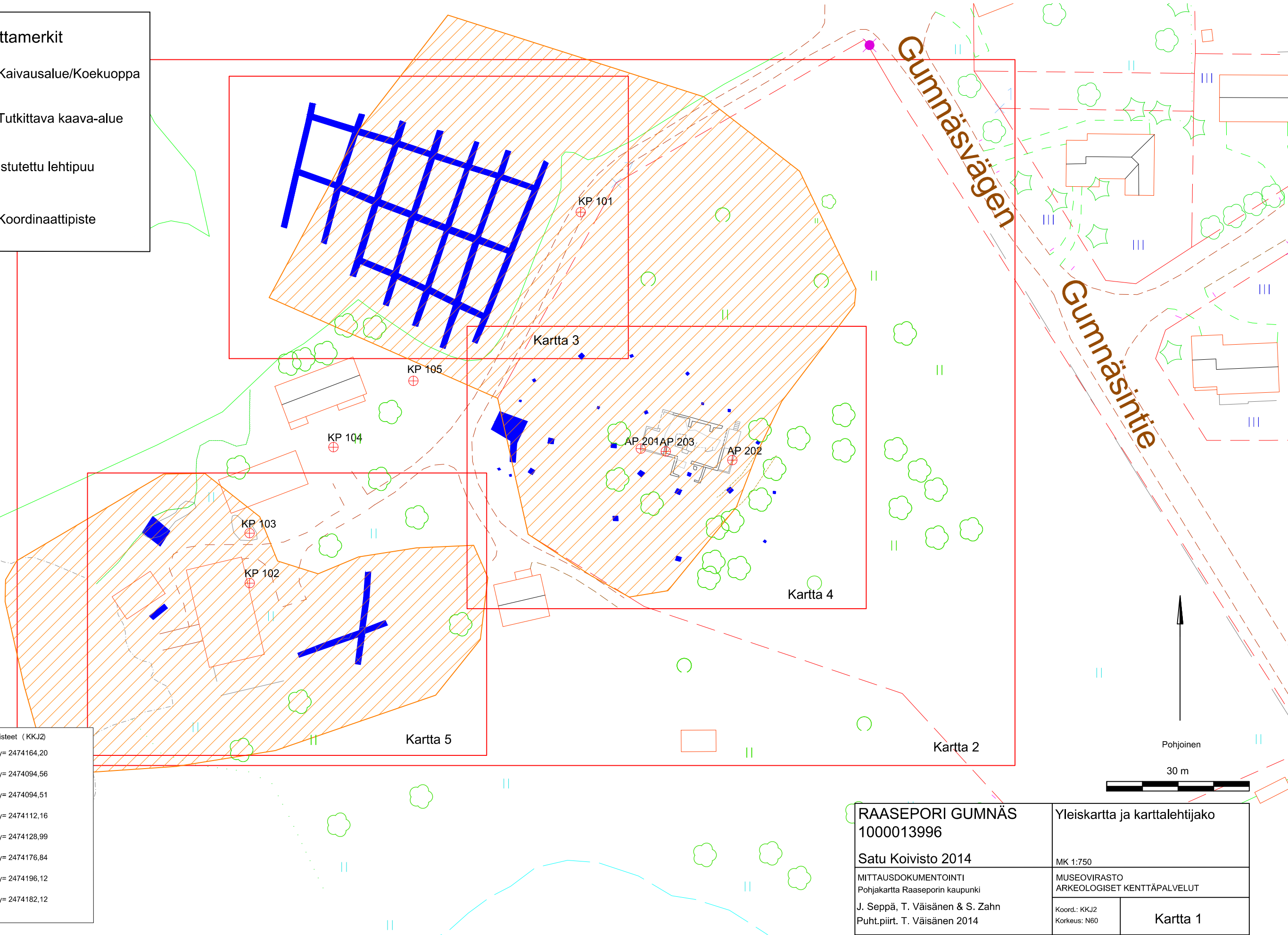
Karttaluettelo

Kartta 1	Yleiskartta ja karttalehtijako	mk 1:750	Tuija Väisänen/ARKE
Kartta 2	Yleiskartta	mk 1:500	Tuija Väisänen/ARKE
Kartta 3	Koeojat 1-10	mk 1:200	Tuija Väisänen/ARKE
Kartta 4	Koekuopat ja kivijalka	mk 1:200	Tuija Väisänen/ARKE
Kartta 5	Koeojat 1-4 navetan alue	mk 1:200	Tuija Väisänen/ARKE

Kartat 1–5

Karttamerkit

- Kaivausalue/Koekuoppa
- Tutkittava kaava-alue
- Istutettu lehtipuu
- Koordinaattipiste

Koordinaattipisteet (KKJ2)

KP 101	x= 6664696,95 y= 2474164,20 Z=9,82
KP 102	x= 6664618,90 y= 2474094,56 z=11,56
KP 103	x= 6664629,41 y= 2474094,51 z=11,57
KP 104	x= 6664647,51 y= 2474112,16 z=10,78
KP 105	x= 6664661,45 y= 2474128,99 z=11,01
AP 201	x= 6664647,20 y= 2474176,84 z=11,51
AP 202	x= 6664644,79 y= 2474196,12 z=11,71
AP203	x= 6664646,64 y= 2474182,12 z=11,56

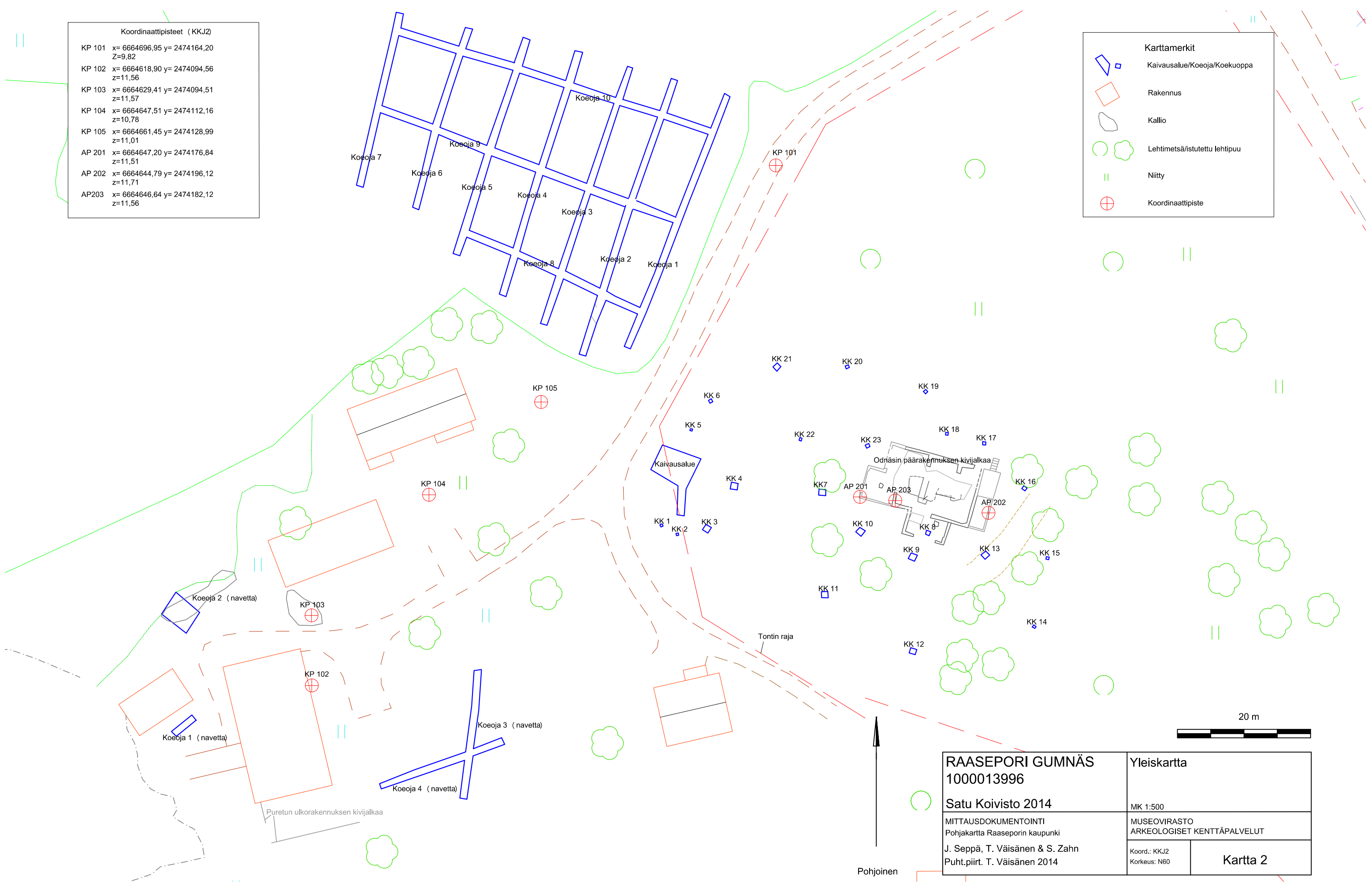
RAASEPORI GUMNÄS 1000013996		Yleiskartta ja karttalehtijako	
Satu Koivisto 2014		MK 1:750	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Raaseporin kaupunki		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	
J. Seppä, T. Väisänen & S. Zahn Puht.piirt. T. Väisänen 2014		Koord.: KKJ2 Korkeus: N60	Kartta 1

Koordinaattipisteet (KKJ2)

KP 101	x= 6664696,95 y= 2474164,20 Z=9,82
KP 102	x= 6664618,90 y= 2474094,56 z=11,56
KP 103	x= 6664629,41 y= 2474094,51 z=11,57
KP 104	x= 6664647,51 y= 2474112,16 z=10,78
KP 105	x= 6664661,45 y= 2474128,99 z=11,01
AP 201	x= 6664647,20 y= 2474176,84 z=11,51
AP 202	x= 6664644,79 y= 2474196,12 z=11,71
AP203	x= 6664646,64 y= 2474182,12 z=11,56

Karttamerkit

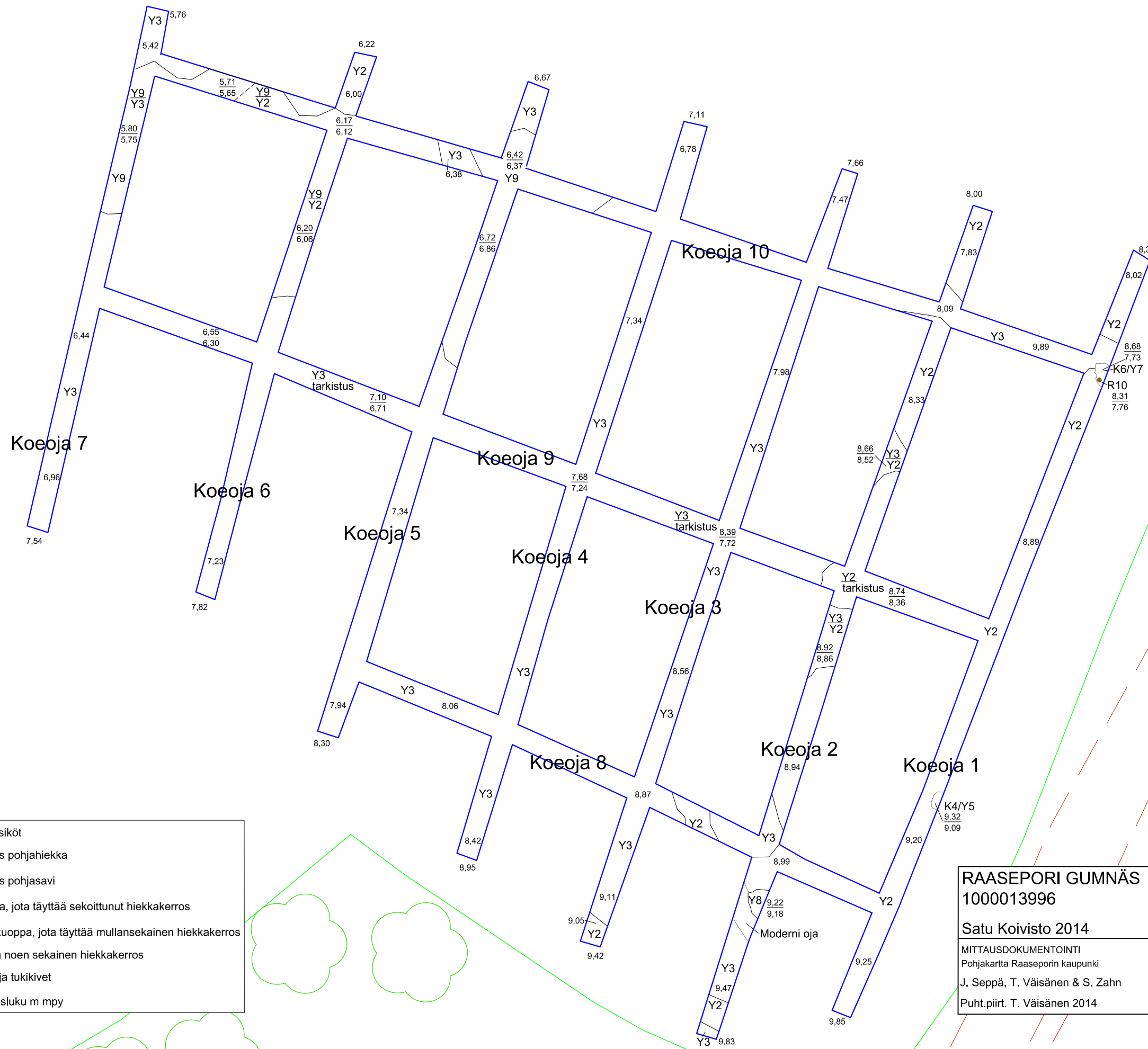
	Kaivausalue/Koeoja/Koekuoppa
	Rakennus
	Kallio
	Lehtimetsä/istutettu lehtipuu
	Niitty
	Koordinaattipiste

RAASEPORI GUMNÄS 1000013996		Yleiskartta	
Satu Koivisto 2014		MK 1:500	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Raaseporin kaupunki		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	
J. Seppä, T. Väisänen & S. Zahn Puht.piirt. T. Väisänen 2014		Koord.: KKJ2 Korkeus: N60	Kartta 2

x= 6664719
y= 2474097

x= 6664719
y= 2474165

x= 6664682
y= 2474097

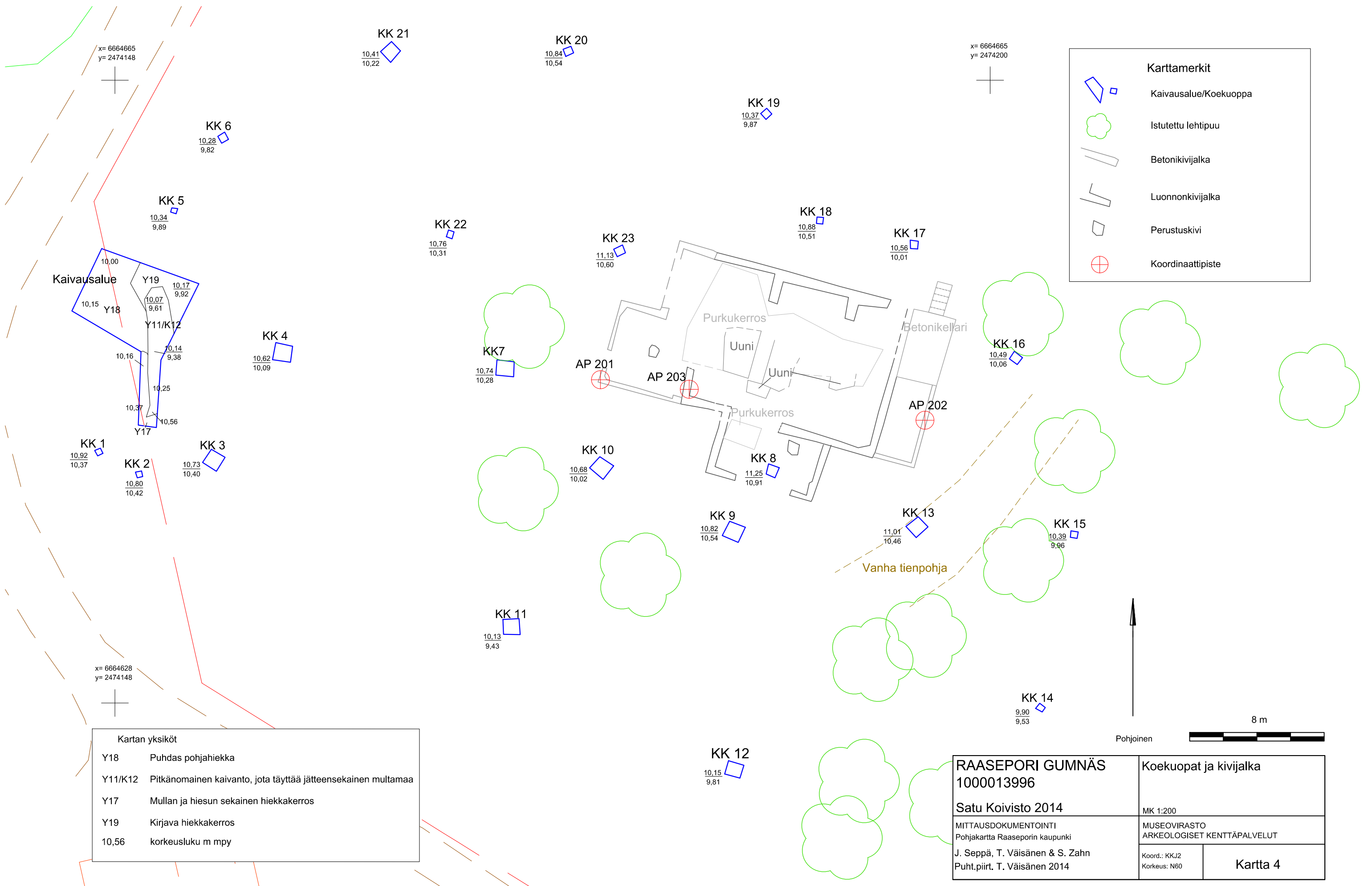
Pohjoinen

8 m

Kartan yksiköt	
Y2	Puhdas pohjahiekka
Y3	Puhdas pohjasavi
K4/Y5	Kuoppa, jota täyttää sekoittunut hiekkakerros
K6/Y7	Paalukuoppa, jota täyttää mullansekainen hiekkakerros
Y9	Kirjava noen sekainen hiekkakerros
R10	Paalu ja tukikivet
9,73	korkeusluku m mpy

RAASEPORI GUMNÄS 1000013996 Satu Koivisto 2014 MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Raaseporin kaupunki J. Seppä, T. Väisänen & S. Zahn Puht.piirt. T. Väisänen 2014		Koeojat 1-10 MK 1:200 MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT Koord.: KKJ2 Korkeus: N60	
		Kartta 3	

Karttamerkit	
	Kaivausalue/Koekuoppa
	Istutettu lehtipuu
	Betonikivijalka
	Luonnonkivijalka
	Perustuskivi
	Koordinaattipiste

Kartan yksiköt	
Y18	Puhdas pohjahiekka
Y11/K12	Pitkänomainen kaivanto, jota täyttää jätteensekainen multamaa
Y17	Mullan ja hiesun sekainen hiikkakerros
Y19	Kirjava hiikkakerros
10,56	korkeusluku m mpy

RAASEPORI GUMNÄS 1000013996		Koekuopat ja kivijalka	
Satu Koivisto 2014		MK 1:200	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Raaseporin kaupunki J. Seppä, T. Väisänen & S. Zahn Puht.piirt. T. Väisänen 2014		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	
Koord.: KKJ2 Korkeus: N60		Kartta 4	

x= 6664633
y= 2474068

Koeoja 2

11,92
10,70

Piharakennus

KP103

Pihatie

Navettarakennus

KP102

Koeoja 1

11,72
11,23

11,45
11,25

x= 6664633
y= 2474120

Karttamerkit

- Kaivausalue/Koekuoppa
- Istutettu lehtipuu
- Kallio
- Nurmialue/niittyalue
- Koordinaattipiste
- Kivialue yksikössä 15

Koeoja 3

10,46

10,62

Y16

10,80

Y15

10,73

11,13

11,03

11,13

10,92

Y16

10,86

Koeoja 4

11,19

Y15

11,06

11,03

11,03

Kallio

11,27

11,16

Y16

11,04

betonilaatta

11,51

11,06

Y16

10,98

Puretun ulkorakennuksen kivijalkaa

x= 6664594
y= 2474068

Kartan yksiköt

Y15 Hiekan ja mullan sekainen nokikerros

Y16 Puhdas pohjamaa

10,63 korkeusluku m mpy

8 m

Pohjoinen

RAASEPORI GUMNÄS 1000013996		Koeojat 1-4 navetan alue	
Satu Koivisto 2014		MK 1:200	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Raaseporin kaupunki		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	
J. Seppä, T. Väisänen & S. Zahn Puht.piirt, T. Väisänen 2014		Koord.: KKJ2 Korkeus: N60	Kartta 5

Löytöluettelo KM 39992:1-25 Raasepori Gumnäs

Luetteloinut Tuija Väisänen

Alanro	Yksikkö	Laji	Materiaali	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g	Muuta
1	11	Saviastian pala	Punasavi	Kookas punasaviastian kahvan katkelma ja astian kylkipala. Sisäpinnalla vihertävä lasite ja mahdollisesti ohut valkosavilietepinta. Pinta ja lasite ovat lohkeilleet pois molemmista paloista. Kahvan ulkopinnalla hajanaisesti keltaista lasitetta. Kahvaosa sisältä ontto.	2	kahvan halk. tyvestä 39 mm	72,3	Palat mahdollisesti samasta asitasta. Kyse voisi olla myös astian jalasta tai kaatonokasta.
2	11	Saviastian pala	Punasavi	Punasaviastian kahvan tai jalan katkelmia. Palat sopivat yhteen. Palojen ulkopinnalla jälkiä sintraantuneesta lasitteesta ja mahdollisesti valkosavilietteestä.	3		28,6	
3	11	Saviastian pala	Punasavi	Kookkaan lautasen tai vadin reuna- ja kylkipala. Palat sopivat yhteen. Astiassa on sisäpinnalla kellertävä lasite ja boluskoristelua. Palan reunassa näkyy hieman myös vihreää koristeväriä. Astian ulkopinta on osittain mustunut ja reunan taitteen alla on hieman kellertävää lasitetta. Muuten ulkopinta on lasittamaton.	2		121,1	Astian halk. Mahd. n. 25 cm
4	11	Saviastian pala	Punasavi	Punasaviastian reunapaloja, palat sopivat yhteen. Palojen sisäpinta on lähes kokonaan lohjennut, jälkiä ruskeasta lasitteesta. Myös reuna on lasitettu, ulkopinta lasittamaton. Astian kaulassa koristeura. Astia on dreijattu.	2		11,1	
5	11	Saviastian pala	Punasavi	Punasaviastian paloja, kaksi reunapalaa ja kylkipala. Palojen sisäpinnalla valkosaviliete ja keltainen, palanut lasite. Lasite myös reunuksen päällä, ulkopinta pääasiassa lasittamaton, yhdessä palassa näkyy hieman kellertävää lasitetta.	3		27,2	
6	11	Saviastian pala	Punasavi	Kolme punasaviastian palaa. Astioiden sisäpinnalla kellertävä tai ruskea lasite, yhden palan lasite on erittäin sintraantunut. Astioiden ulkopinta on kahdesta palasta selvästi mustunut. Kaikkien ulkopinnalla rihlaus.	3		24,8	Palat saattavat olla peräisin samasta astiasta.
7	11	Saviastian pala	Punasavi	Pieni lasittamaton punasaviastian kylkipala.	1		1,6	
8	11	Liitupiipun katkelma	Valkosavi	Kaksi liitupiipun varren katkelmaa. Toisessa palassa näkyy myös pesän tyveä. Palat sopivat yhteen. Toisessa palassa näkyy kulumisen jälkiä, mahdollisesti hampaista. Varren sisäosa erittäin mustunut.	2	tyven halk. 11 mm	7,9	
9	11	Liitupiipun katkelma	Valkosavi	Kaksi ohutta liitupiipun varren katkelmaa.	2	halk. 8 mm	3,7	
10	11	Lasiastian pala	Lasi	Pullon suuosan ja kyljen katkelma. Pala vaaleanvihreää puhallettua lasia. Pullon suuaukko on pieni ja itse pullo on laakea.	1		4,4	

Alanro	Yksikkö	Laji	Materiaali	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g	Muuta
11	11	Tasolasin pala	Lasi	Kolme vaaleanvihreää ikkunalasin palaa. Lasien pinta on iridisoitunut.	3		5,5	
12	17	Saviastian pala	Piiposliini	Piiposliiniasiasta lohjenneita palasia. Paloista kolme on lohjennut astian reunasta. Astiassa ei näy mitään koristeaihetta.	7		10,0	
13	17	Saviastian pala	Punasavi	Punasavipadan jalka. Astian sisäpinnalla kulunut ja palanut, todennäköisesti keltainen lasite, jonka alla valkosaviliete. Ulkopinta mustunut ja siinä on sattanut olla lasitetta.	1	tyven halk. 34 mm ja pituus 64 mm	75,0	
14	17	Saviastian pala	Punasavi	Punasavivadin pohjapala. Palan sisäpinta on suurimmaksi osaksi lohjennut pois. Pinnalla näkyy jälkiä keltaisesta lasitteesta ja valkosavella tehtyjä koristeraitoja. Astian pohjassa näkyy leima AHLBERGA.	1		87,0	
15	17	Saviastian pala	Punasavi	Punasaviastian kylkipaloja ja yksi reunapala. Palojen sisäpinnalla lohkeillut keltainen lasite ja valkosavella ja vihreällä värillä tehtyjä koristeraitoja.	4		30,4	
16	17	Saviastian pala	Punasavi	Kolme punasaviastian palaa. Kahdesta palasta lasite on lohjennut pois, yhdessä palassa keltainen lasite. Yksi paloista saattaisi olla astian reunasta.	3		20,7	
17	17	Saviastian pala	Punasavi	Pieni lasittamaton punasaviastian kylkipala, sisäpinta on lohjennut pois.	1		2,5	
18	17	Saviastian pala	Punasavi	Saviastain pohjapala tai kaakelin pala. Sisäpinnalla lähes kokonaan pos lohjennut ruskea lasite.	1		11,0	
19	17	Lasiastian pala	Lasi	Tummanvihreän lasiastian paloja. Toisessa palassa pyöreä kohouma, joka saattaa olla koristetarkoituksessa tehty matala nyppy.	2		5,7	
20	17	Lasiastian pala	Lasi	Kaksi hieman kaarevaa vaaleanvihreää lasin palaa, todennäköisesti astiasta.	2		25,2	
21	17	Lasiastian pala	Lasi	Ohut laakean lasiastian reunapala. Vaaleanvihreää lasia. Reunassa pieni taitos.	1		1,1	
22	17	Tasolasin pala	Lasi	Tasolasin paloja. Palat vaaleanvihreitä, osa paloista iridisoituneita.	11		20,7	
23		Raha	Kupariseos	Kaarle XI: 1/6 äyriä SM (hopearahalaskua noudattava kupariraha), lyöty Avestassa 1686 (SM 372).	1			Metallinilmaisnlöytö pellostä täytön jälkeen
24		Raha	Kupariseos	Kristiina: ¼ äyriä, lyöty Nyköpingissä/Säterissä tai Avestassa 1633-1654 (toinen puoli täysin korrodoitunut) (SM, s. 122).	1			Metallinilmaisnlöytö pellostä täytön jälkeen.
25		Raha	Kupariseos	Fredrik I: 1 äyri SM (hopearahalaskua noudattava kupariraha), lyöty Husåssa 1730-1750 (vuosiluku ei erotu) (SM, s. 208).	1			Metallinilmaisnlöytö pellostä täytön jälkeen.

Luettelo poistetuista löydöistä

Luetteloinut Satu Koivisto ja Tuija Väisänen

Nro	Alue	Yksikkö	Laji	Materiaali	Kuvaus	Kpl	Paino g	Mitat mm	Muuta
1	Raasepori Gumnäs pelto	1	Lyijykuula	Lyijy	Pyöreä lyijykuula, todennäköisimmin musketin luoti. Kuulan valinsauma ja valutappi erottuvat.	1	27,1	halk. 17 mm	
2	Raasepori Gumnäs pelto	1	Plombi	Lyijy	Pyöreähkö lyijysinetti, plombi. Sinetin reunat ovat epätasaiset, keskusosa on pyörä ja sen toisella puolella erottuu leima 14/1. Myös toisella puolella on jälkiä leimasta, mutta kuvio ei erotu.	1	11,2	halk. 20 mm	
3	Raasepori Gumnäs pelto	1	Esineen katkelma	Metalli	Ohuen kaarevareunaisen metallilevyn katkelma. Levyn pala saattaa olla peräisin pyöreästä levystä. Levyn toisella pinnalla erottuu säteittäisiä viivakoristeita ja pieni osa kohokuviota. Kuvio näyttää lehväkoristelulta. Levyn toisella puolella erottuu reunan suuntainen kohoviiva. Mahdollisesti lyijyä.	1	6,6		
4	Raasepori Gumnäs pelto	1	Esineen katkelma	Metalli	Pronssisekoitteesta valmistettu metalliesineen katkelma. Esine on puolikaaren muotoon taivutettu kapea metallilevy jonka toisella reunalla päädyt on taitettu ensin toisiaan vastaan ja lopuksi vielä ulospäin. Toinen ulos taiteuista päädyistä on katkennut. Esine lienee jonkin kiinnikkeen osa.	1	1,3		
5	Raasepori Gumnäs pelto	1	Esineen katkelma	Rauta	Kaksi rautalevyn palaa ja pieni raudankappale. Toinen levyistä on kaareva ja leveä, toinen pitkänomainen. Esinekatkelmat ovat ruostuneita. Kaareva levy saattaisi olla peräisin padasta tms. ja kapeampi kappale mahdollisesti rautahelasta.	3	236		Tulkinnat epävarmoja
6	Raasepori Gumnäs kaivausalue	11	Esineen katkelma	Rauta	Rautainen niitti tms. kiinnike. Toisessa päädyssä osittain hajonnut levy, kiinnityspiikki on litteä ja toisesta päädyistä pyöreä. Mahdollisesti taitettu kaksinkerroin.	1	23,2		
7	Raasepori Gumnäs kaivausalue	11	Esineen katkelma	Rauta	Kaksi rautalevyn palaa, joista toinen on taitettu kaarevaksi, mahdollisesti varttamista varten. Kappaleet ruostuneita.	2	105,5		
8	Raasepori Gumnäs, navetan alue	15	Esineen katkelma	Rauta	Litteän rautalevyn katkelma. Toisella puolella levyä mahdollisesti kiinni hieman puuta. Mahdollisesti helan katkelma.	1	13,5		
9	Raasepori Gumnäs, navetan alue	15	Rautanaula	Rauta	Kaksi rautanaulaa.	2	24,5		

Nro	Alue	Yksikkö	Laji	Materiaali	Kuvaus	Kpl	Paino g	Mitat mm	Muuta
10	Raasepori Gumnäs, navetan alue	15	Saviastian pala	Piiposliini	Piiposliinin pala. Palassa molemmin puolin violettiä siirtokuvakoristelua. Toisella pinnalla kasviaihe, toisella pinnalla koristeaiheena maisema. Osa lasitteesta ja kuvioinnista on lohjennut pois.	1	1,1		
11	Raasepori Gumnäs, navetan alue	15	Saviastian pala	Fajanssi	Pieni fajanssiastian reunapala, toiselta pinnalta lasite lohjennut pois, toisella pinnalla sinikuvioinen siirtokuvakoristelu.	1	1,1		
12	Raasepori Gumnäs, navetan alue	15	Saviastian pala	Punasavi	Kaksi pientä punasaviastian palaa, sisäpinta lohjennut pois, ulkopinta kaareva. Lasittamaton, todennäköisesti dreijattu.	2	4,8		
13	Raasepori Gumnäs, navetan alue	15	Tasolasin pala	Lasi	Neljä vaaleanvihreää tasolasin palaa.	4	4,2		
14	Raasepori Gumnäs	17	Esineen katkelma	Rauta	Rautalevyn katkelma. Mahdollisesti helasta tai jostakin muusta esineestä.	1	24,6		

RAASEPORI GUMNÄS
Satu Koivisto 2014

Metallinilmaisinlöytöjä pellostä. Vasemmalla ylhäällä lyijykuula, toinen vasemmalta lyijysinetti (plombi). Kolmas vasemmalta pronssisekoitteesta valmistettu metalliesineen katkelma, oikealla ohuen kaarevareunaisen metalliesineen katkelma. Alarivissä rautaesineiden katkelmia.

Rautaesineiden katkelmia yksiköstä 11.

Kuv. J. Seppä 2014

RAASEPORI GUMNÄS
Satu Koivisto 2014

Nauloja, rautaesineiden katkelmia, siirtokuvakoristeltua piiposliinia ja fajanssia, punasaviastian paloja sekä vaalean vihreää tasolasia yksiköstä 15.

Yksikkö- ja rakennelomakkeet

Yksikkölomake

Yksikkönumero: 1

Alue: pelto/koeoja **Koordinaatit (X/Y/Z):**

Yksikön tyyppi: Kerros

Laajuus: koko alue

Paksuus: 15-50 cm

Kaivaustapa: Kaivinkone

Kerroskoostumus:

Päämaalaji: multa

Pääsekoite: Hieno hiekka <0,2 mm, savi

Muut sekoitteet kivi, tiilimurska, tiilenpalat, hiili

Kerroksen ominaisuus: Tiivis

Homogeenisuus/ainesosien jakautumine Tasainen

Kerroksen väri: tummanruskea

Yksikön raja: pääosin selvä, paikoin vaihtuva

Kaivannon muoto tasossa:

Häiriöt:

Kaivannon muoto profiilissa:

Kerrostyyppi:

Kuvaus: Peltokerros, paksuus vaihtelee pellon eri osissa

Ajoitusarvio: moderni

Stratigrafia:

Yllä:

Alla: Y2, Y3

Saman aikainen kuin:

Liittyy rakenteeseen:

Liittyy kaivantoon:

Kaivanto täyttynyt:

Kaivanto leikkaa:

Löydöt: keramiikka, lasi, liitupiippu, metalli, raha, kaakeli ja modernia jätettä

Kartat:

Näytteet:

Yksikkönumero: 2**Alue:** pelto/koeoja **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** paikoin koko alueella**Paksuus:****Kaivaustapa:** Kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:****Muut sekoitteet****Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesien jakautumine** Tasainen**Kerroksen väri:** vaaleanruskea, paikoin rautasaostumia**Yksikön raja:** selvä**Kaivannon muoto tasossa:****Häiriöt:** Kyntöjäljet sekä modernit kuopat ovat rikkoneet kerroksen pintaa**Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** luonnollinen kerros**Kuvaus:** Pohjamaa**Ajoitusarvio:****Stratigrafia:**

Yllä: Y1, Y3

Alla:

Saman aikainen kuin:

Liittyy rakenteeseen:

Liittyy kaivantoon:

Kaivanto täyttynyt:

Kaivanto leikkaa:

Löydöt:**Kartat:** 3-5**Näytteet:**

Yksikkönumero: 3**Alue:** pelto/koeoja **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** paikoin koeojissa**Paksuus:****Kaivaustapa:** Kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Savi**Pääsekoite:****Muut sekoitteet****Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautumine** Tasainen**Kerroksen väri:** vaaleanharmaa**Yksikön raja:** selkeä**Kaivannon muoto tasossa:****Häiriöt:** Kyntökerros on paikoin rikkonut kerroksen pintaa, samoin modernit kaivannot**Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** luonnollinen kerros**Kuvaus:** Pohjamaa, pintaan painunut osin hiiltä ylemmistä kerroksista. Kerroksen paksuus vaihtelee ja ohuen savikerroksen alla on paikoin hiekkainen pohjamaa Y2. Paikoin kerros jatkuu pohjamaana (erityisesti rinteessä ja sen alaosissa).**Ajoitusarvio:****Stratigrafia:**

Yllä: Y1

Alla: Y2

Saman aikainen kuin:**Liittyy rakenteeseen:****Liittyy kaivantoon:****Kaivanto täyttynyt:****Kaivanto leikkaa:****Löydöt:****Kartat:** 3**Näytteet:**

Yksikkönumero: 4**Alue:** pelto/koeoja **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kaivanto**Laajuus:** n. 80 x 40 cm**Paksuus:** syv. 25 cm**Kaivaustapa:** Lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:****Pääsekoite:***Muut sekoitteet***Kerroksen ominaisuus:****Homogeenisuus/ainesosien jakautumine****Kerroksen väri:****Yksikön raja:** selvä**Kaivannon muoto tasossa:** puoliympyrä, kuoppa jatkuu koeajan itäpuolelle**Häiriöt:** Kyntö lienee hajottanut kuopan yläosaa.**Kaivannon muoto profiilissa:** kovera**Kerrostyyppi:****Kuvaus:** Puolipyöreä kuoppa, joka jää osittain kaivamattomalle alueelle. Kuopan seinämät olivat kaarevat, pohja kovera.**Ajoitusarvio:** 1900-luku tai vanhempi**Stratigrafia:**

Yllä: Y1

Alla: Y2

Saman aikainen kuin:

Liittyy rakenteeseen:

Liittyy kaivantoon:

Kaivanto täyttynyt: Y5

Kaivanto leikkaa: Y2

Löydöt:**Kartat:** 3**Näytteet:**

Yksikkönumero: 5**Alue:** pelto/koeoja **Koordinaatit (X/Y/Z):** noin 6664679,8/2474146,7**Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** n. 80x40 cm**Paksuus:** 25 cm**Kaivaustapa:** Lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hiesu, savi**Muut sekoitteet** multa, tiilimurska, puusilppu, hiili**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis ja kuohkea/pehmeähkö**Homogeenisuus/ainesosien jakautumine** Epätasainen**Kerroksen väri:** kirjavan ruskea**Yksikön raja:** selvä**Kaivannon muoto tasossa:****Häiriöt:** Kyntökerron on saattanut hajottaa kerroksen yläosaa**Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** täyttökerros**Kuvaus:** Kirjava täyttömaakerros, kerros täyttää kuoppaa K4.**Ajoitusarvio:** 1900-luku tai vanhempi**Stratigrafia:**

Yllä: Y1

Alla: K4

Saman aikainen kuin:**Liittyy rakenteeseen:**

Liittyy kaivantoon: K4

Kaivanto täyttynyt:**Kaivanto leikkaa:****Löydöt:** pala maatunutta luuta**Kartat:** 3**Näytteet:**

Yksikkönumero: 6**Alue:** pelto/koeoja **Koordinaatit (X/Y/Z):** n. 6664701,0/2474154,9**Yksikön tyyppi:** Kaivanto**Laajuus:** 115 x70 cm**Paksuus:** syv. n. 95 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:****Pääsekoite:****Muut sekoitteet****Kerroksen ominaisuus:****Homogeenisuus/ainesosien jakautumine****Kerroksen väri:****Yksikön raja:** selvä**Kaivannon muoto tasossa:** reunoiltaan epätasainen
puoliympyrä, kuoppa jatkuu
koeojan itäpuolelle**Häiriöt:****Kaivannon muoto profiilissa:** suppilomainen, epätasainen**Kerrostyyppi:****Kuvaus:** Paalukuoppa, kuopan reunat olivat hieman epätasaiset ja pohja oli kaivettu syvimmäksi paalun R10 kohdalla, varsin pienellä alueella. Kuopan toinen sinämä oli laakean yläosan jälkeen melko jyrkästi laskeva ja pohjoispuoli taas laski hieman portaittain. Kuoppa jatkui koeojan itäpuolelle kaivamattomalee alueelle.**Ajoitusarvio:** 1900-luku**Stratigrafia:**

Yllä: Y1, R10

Alla: Y2

Saman aikainen kuin:

Liittyy rakenteeseen: R10

Liittyy kaivantoon:

Kaivanto täyttynyt: Y7

Kaivanto leikkaa: Y2

Löydöt:**Kartat:** 3**Näytteet:**

Yksikkönumero: 7**Alue:** pelto/koeoja **Koordinaatit (X/Y/Z):** n. 6664701,0/2474154,9**Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** 115 x 70 cm**Paksuus:** 95 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Multa**Pääsekoite:** Hieno hiekka <0,2 mm ja hiesu**Muut sekoitteet** tiilimurska, hiili, kivet halk. N. 10 cm**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis, pehmeä**Homogeenisuus/ainesosien jakautumine** Tasainen**Kerroksen väri:** ruskea, hieman kirjava**Yksikön raja:** selvä**Häiriöt:****Kaivannon muoto tasossa:** epämääräinen**Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** täyttökerros**Kuvaus:** Kuopan K6 täyttömaa, maa tukee paalurakennetta R10. Kerroksen yläosassa melko paljon rakenteeseen R10 liittyviä tukikiviä.**Ajoitusarvio:** 1900-luku**Stratigrafia:**

Yllä: Y1

Alla: K6

Saman aikainen kuin:**Liittyy rakenteeseen:** R10**Liittyy kaivantoon:** K6**Kaivanto täyttynyt:****Kaivanto leikkaa:** Y2**Löydöt:** palamaton putkiluu**Kartat:** 3**Näytteet:**

Yksikkönumero: 8**Alue:** pelto/koeoja **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** n. 100 x 50 cm havaituilta osin**Paksuus:** 3-5 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hiesu**Muut sekoitteet** multa, hiili, noki**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis, pehmeä**Homogeenisuus/ainesosien jakautumine** Tasainen**Kerroksen väri:** tummanharmaa, paikoin kirjava**Yksikön raja:** selkeä**Häiriöt:** moderni oja leikka kerrosta**Kaivannon muoto tasossa:****Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** ns. kulttuurikerros**Kuvaus:** Tumma, noensekainen hiekkakerros. Kerros saattaisi olla syntynyt paikoilleen. Moderni oja leikkaa kerrosta sen lounaisosassa. Kerros jatkuu kaivamattomalla alueella koeojan 2 itäpuolella.**Ajoitusarvio:** vanhempi kuin oja**Stratigrafia:**

Yllä: Y1

Alla: Y2

Saman aikainen kuin:**Liittyy rakenteeseen:****Liittyy kaivantoon:****Kaivanto täyttynyt:****Kaivanto leikkaa:****Löydöt:****Kartat:** 3**Näytteet:**

Yksikkönumero: 9**Alue:** pelto/koeoja **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** paikoin**Paksuus:** 2 -20 cm**Kaivaustapa:** Kaivinkone, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hiesu, noki**Muut sekoitteet** Tiilimurska, hiili**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis, kuohkea**Homogeenisuus/ainesosten jakautuminen** Epätasainen**Kerroksen väri:** vaihtelee ruskeasta mustaan**Yksikön raja:** epätasainen, reunat vaihtuvat**Häiriöt:** Kyntöjäljet rikkovat kerrosta paikoin**Kaivannon muoto tasossa:****Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** ns. kulttuurikerros**Kuvaus:** Mustanruskea hiekkakerros, kerrosta havaittiin koeojitetun peltoalueen luoteisosassa hajanaisella alueella. Kerroksen alapinta vaihtui puhtaaseen pohjamaahan ja raja oli epäselvä. Kerros on nykyistä peltokerrosta**Ajoitusarvio:** 1900-lukua vanhempi**Stratigrafia:**

Yllä: Y1

Alla: Y2

Saman aikainen kuin:**Liittyy rakenteeseen:****Liittyy kaivantoon:****Kaivanto täyttynyt:****Kaivanto leikkaa:****Löydöt:** keramiikka, lasi, liitupiippu, metalli**Kartat:** 3**Näytteet:**

Yksikkönumero: 11**Alue:** kaivausalue **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** n. 1 x 8 m**Paksuus:** n. 1 m**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Multa**Pääsekoite:** Hieno hiekka <0,2 mm**Muut sekoitteet** Tiili/tiilen pala, hiili**Kerroksen ominaisuus:** Löyhä**Homogeenisuus/ainenosien jakautumine** Tasainen**Kerroksen väri:** Kirjavan tummanruskea ja harmaa**Yksikön raja:** reunat epäselvät**Häiriöt:****Kaivannon muoto tasossa:****Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** täyttökerros**Kuvaus:** Tummanruskea multamaa. Kerros täyttää kaivantoa K12 ja senmuoto vastaa K12 muotoa. Kerros vaikuttaa jätekuopalta, tai muulta kaivannolta, jota on täytetty jätemaalla. Kerroksen seassa oli varsin runsaasti luuta ja myös muuta jätettä. Kaivausalueen eteläisessä laajennusosassa kerros jätettiin kaivamatta.**Ajoitusarvio:** 1700-luku tai vanhempi**Stratigrafia:**

Yllä: Y13

Alla: Y18, Y19

Saman aikainen kuin:

Liittyy rakenteeseen:

Liittyy kaivantoon: K12

Kaivanto täyttynyt:

Kaivanto leikkaa:

Löydöt: keramiikka, lasi, runsaasti luuta (nuoria yksilöitä; teurasjätekuoppa), fajanssi, liitupiippu, kolmijalkapadan katkelmat, vanhempi tasolasi**Kartat:** 4**Näytteet:**

Yksikkönumero: 12**Alue:** kaivausalue **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kaivanto**Laajuus:** n. 1 x 8 m**Paksuus:** syv. 1 m**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:****Pääsekoite:****Muut sekoitteet****Kerroksen ominaisuus:****Homogeenisuus/ainesosien jakautumine****Kerroksen väri:****Yksikön raja:** kuopan reunat olivat osin epäselvät**Häiriöt:****Kaivannon muoto tasossa:** kaartuva ja pitkulainen, hieamn
banaanin muotoinen**Kaivannon muoto profiilissa:** pyöreäpohjainen, ojamainen
kaivanto**Kerrostyyppi:****Kuvaus:** Banaaninmuotoinen, ojamainen kaivanto, joka on täyttynyt Y11:llä.**Ajoitusarvio:** 1700-luku tai vanhempi**Stratigrafia:**

Yllä: Y13, Y11

Alla: Y18

Saman aikainen kuin:**Liittyy rakenteeseen:**

Liittyy kaivantoon:

Kaivanto täyttynyt: Y11

Kaivanto leikkaa: Y17, Y18, Y19

Löydöt:**Kartat:** 4**Näytteet:**

Yksikkönumero: 13**Alue:** kaivausalue **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** koko kaivausalue**Paksuus:** n. 40 cm**Kaivaustapa:** Kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Multa**Pääsekoite:** Hieno hiekka <0,2 mm**Muut sekoitteet** kaikki mahdollinen roska**Kerroksen ominaisuus:** Löyhä**Homogeenisuus/ainesosien jakautumine** Tasainen**Kerroksen väri:** ruskea**Yksikön raja:** alapinta paikoin vaihettava**Kaivannon muoto tasossa:****Häiriöt:****Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** tasauskerros, täyttökerros**Kuvaus:** Tekninen pintamaakerros, joka koostui pääasiassa hiekasta ja runsaasta astiamateriaalista. Kerroksen pinta oli nurmea, alaosa koostui sekalaisesta jättemateriaalista, jonka seassa oli hiekkaa ja paikoin multaa. Kerros lienee syntynyt alueen tasauksessa ja koostuu ainakin osittain levitetystä tunkiosta.**Ajoitusarvio:** 1800-1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:****Alla:** Y11,K12,Y17, Y **Saman aikainen kuin:****Liittyy rakenteeseen:****Liittyy kaivantoon:****Kaivanto täyttynyt:****Kaivanto leikkaa:****Löydöt:** keramiikka, lasi, metalli**Kartat:** 4**Näytteet:**

Yksikkönumero: 14**Alue:** navetta/koe **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** navetan nurkat, piha-alue**Paksuus:** 5-40 cm**Kaivaustapa:** Kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Multa**Pääsekoite:** Keskikarkea hiekka <0,6 mm, sora**Muut sekoitteet** Kivi, tiilimurska, tiili/tiilenpala, laasti, hiili**Kerroksen ominaisuus:** Löyhä**Homogeenisuus/ainesosien jakautumine** Epätasainen**Kerroksen väri:** Tummanruskeasta ruskeaan**Yksikön raja:** melko selvät**Kaivannon muoto tasossa:****Häiriöt:****Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** kulttuurikerros, purkukerros, täyttökerros**Kuvaus:** Sekoittunut multakerros. Kerros lienee osittain syntynyt paikoilleen, osittain syntynyt aluetta raivattaessa/tasattaessa. Mahdolliset käyttövaiheet eivät erottuneet kerroksessa. Kerroksessa oli seassa melko modernia roskaa. Kerroslienee syntynyt pääasiassa tilan käytön uudemmissa vaiheissa.**Ajoitusarvio:** moderni, 1800-1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:****Alla:** Y15, Y16**Saman aikainen kuin:****Liittyy rakenteeseen:****Liittyy kaivantoon:****Kaivanto täyttynyt:****Kaivanto leikkaa:****Löydöt:** keramiikka, lasi, metalli, roska**Kartat:** 5**Näytteet:**

Yksikkönumero: 15**Alue:** navetta **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** paikoin esiintyvä**Paksuus:** 1-10 cm**Kaivaustapa:** Kaivinkone, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Noki**Pääsekoite:** Keskikarkea hiekka <0,6 mm**Muut sekoitteet** Multa, hiili, sora, kivi, tiilimurska**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis, tahmea**Homogeenisuus/ainesosien jakautumine** Tasainen**Kerroksen väri:** musta, tummanharmaa**Yksikön raja:** selkeä**Häiriöt:****Kaivannon muoto tasossa:****Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** palo- tai kulotuskerros**Kuvaus:** Hiekkansekainen, tiivis nokikerros. Kerros oli syntynyt pohjamaan (Y16) ja kallion pinnalle.**Ajoitusarvio:** 1800-luku?**Stratigrafia:**

Yllä: Y14

Alla: Y16 ja kallio

Saman aikainen kuin:

Liittyy rakenteeseen:

Liittyy kaivantoon:

Kaivanto täyttynyt:

Kaivanto leikkaa:

Löydöt: lasi**Kartat:** 5**Näytteet:**

Yksikkönumero: 16**Alue:** navetta **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** koko alue**Paksuus:** ei selvitetty**Kaivaustapa:** Kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Karkea hiekka <2,0 mm**Pääsekoite:** Keskikarkea hiekka <0,6 mm, sora ja kivet *Muut sekoitteet***Kerroksen ominaisuus:****Homogeenisuus/ainesosien jakautumine****Kerroksen väri:** Kirjavan ruskea**Yksikön raja:** selvä**Kaivannon muoto tasossa:****Häiriöt:****Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** luonnollinen kerros**Kuvaus:** Puhdas pohjamaa, moreeni**Ajoitusarvio:****Stratigrafia:****Yllä:** Y14/Y15**Alla:** paikoin kallio**Saman aikainen kuin:****Liittyy rakenteeseen:****Liittyy kaivantoon:****Kaivanto täyttynyt:****Kaivanto leikkaa:****Löydöt:****Kartat:** 5**Näytteet:**

Yksikkönumero: 17**Alue:** kaivausalue **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** n. 4 x 0,75 m**Paksuus:** ei kaivettu pohjaan**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Multa**Muut sekoitteet** tiilimurska, hiili, hiesu, tiili/tiilen pala**Kerroksen ominaisuus:** Tiivihkö, mutta melko pehmeä**Homogeenisuus/ainesosien jakautumine** Tasainen**Kerroksen väri:** tummanruskea/tummanharmaa**Yksikön raja:** melko selkeä**Häiriöt:** K12 leikkaa kerrosta**Kaivannon muoto tasossa:****Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** ns. kulttuurikerros**Kuvaus:** Mullansekainen hiekkakerros, jossa vaikutti olevan runsaasti löytöjä. Kerros kaivettiin esiin kaivinkoneella ja sen pinta puhdistettiin lastalla, jolloin löydöt tulivat esiin. Kerrosta ei varsinaisesti kaivettu. K12 leikkaa kerrosta. Havaitut löydöt näyttävät viittavan 1700-lukuun.**Ajoitusarvio:** 1700-luku tai vanhempi**Stratigrafia:****Yllä:** Y13, (K12) **Alla:** Y18**Saman aikainen kuin:****Liittyy rakenteeseen:****Liittyy kaivantoon:****Kaivanto täyttynyt:****Kaivanto leikkaa:****Löydöt:** keramiikka, lasi, liitupiippu**Kartat:** 4**Näytteet:**

Yksikkönumero: 18**Alue:** kaivausalue **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** koko kaivausalue**Paksuus:** ei selvitetty**Kaivaustapa:** Kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hiesu**Muut sekoitteet****Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainenosien jakautumine****Kerroksen väri:** vaaleankeltainen/vaaleanruskea, rautasaostumat**Yksikön raja:** selvä**Häiriöt:****Kaivannon muoto tasossa:****Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** luonnollinen kerros**Kuvaus:** pohjamaa**Ajoitusarvio:****Stratigrafia:****Yllä:** K12, Y14, Y19 **Alla:****Saman aikainen kuin:****Liittyy rakenteeseen:****Liittyy kaivantoon:****Kaivanto täyttynyt:****Kaivanto leikkaa:****Löydöt:****Kartat:** 4**Näytteet:**

Yksikkönumero: 19**Alue:** kaivausalue **Koordinaatit (X/Y/Z):****Yksikön tyyppi:** Kerros**Laajuus:** n. 3,7 x 2,2 m**Paksuus:** n. 30 cm**Kaivaustapa:** Kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji:** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Multa, hiili**Muut sekoitteet** Tiilimurska, noki**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautumine** Epätasainen**Kerroksen väri:** likaisen harmaa, laikukas**Yksikön raja:** pinta ja pohja ovat vaihteittaiset**Häiriöt:****Kaivannon muoto tasossa:****Kaivannon muoto profiilissa:****Kerrostyyppi:** ns. kulttuurikerros, sekoittunut pohjamaan pin**Kuvaus:** Kirjava mullansekainen hiekkakerros. K12 leikkaa kerrosta.**Ajoitusarvio:****Stratigrafia:**

Yllä: Y11

Alla: Y18

Saman aikainen kuin:**Liittyy rakenteeseen:****Liittyy kaivantoon:****Kaivanto täyttynyt:****Kaivanto leikkaa:****Löydöt:****Kartat:** 4**Näytteet:**

Rakennelomake

Rakennenro: 10

Kohde: Raasepori Gumnäs

Vuosi: 2014

Alue: pelto/koeoja 1

Rakennusmateriaali: Kivi, puu

Koordinaatit (x/y/z):

Koko: kivialueen halk. n. 50 cm, paalu 20 cm

Suunta:

Kaivaustapa: Lasta, lapio

Rakennusmateriaalin ominaisuus: luonnonkivi, puupaalu

Rakennusmateriaalin koko: kivien halk.n. 10-15 cm

Rakennustekniikka: kasattu

Tulkinta: perustustukirakenne, pystypaalu

Kuvaus: Puupaalu ja paalun tukikiviä. Kiviä oli kerroksen Y7 yläosassa lähes koko yksikön alueella ja suvemmällä paalun lähialueella, kivet eivät jatkuneet paalun pohjalle asti. Paalu oli osin lahonnut, mutta se vaikutti melko tasapohjaiselta. Paalu oli käsittelemätöntä puuta. Mahdollisesti kyse on vanhan puhelinlinjan tukipaalusta.

Ajoitusarvio: 1900-luvun puoliväli tai vanhempi

Stratigrafia:

Yllä: Y1

Alla: K6

Saman aikainen kuin: Y7

Liittyy yksikköön: Y7, K6

Liittyy rakenteeseen:

Löydöt:

Kartat: 3

Näytteet: